

KATARIINA TALEVA

**PERIFERIASTA EDELLÄKÄVIJÄKSI:
SUOMI POLITICO EU:N UUTISISSA
VUONNA 2018**

Informaatioteknologian ja viestinnän
tiedekunta

Pro gradu -tutkielma

Lokakuu 2019

TIIVISTELMÄ

Taleva, Katariina: Periferiasta edelläkävijäksi- Suomi Politico EU:n uutisissa vuonna 2018

Pro gradu -tutkielma

Tampereen yliopisto

Journalistiikan maisteriohjelma

Lokakuu 2019

Suomen mainitseminen ulkomaalaisessa mediassa herättää usein myös kotimaisen median mielenkiinnon. Aloin pohtimaan Suomen maakuva Brysselissä ja EU:n politiikkaan keskittyvässä mediassa keväällä 2018, kun Politico lehden toimittaja vieraili Tampereen yliopistossa järjestetyssä tilaisuudessa. Median voidaan nähdä rakentavan maakuva representatioiden kautta. Kuvat ja tekstit muodostavat välillisen tiedon kautta hankittua osamaakuvaa. Maakuva ei siis kokonaan perustu esimerkiksi median tai muun toisen käden tiedonantajan kautta, mutta se voi toimia osana sitä. Maakuva on kuitenkin asia, jota ei voi hallita toisin kuin maabrändiä. Maakuva voi vaikuttaa esimerkiksi maahan suuntaavien yritysten ja turistien mielipiteisiin.

Tutkin tässä pro gradu -tutkielmassa brysseliläisen Politico EU -lehden tuottamaa maakuva Suomesta vuonna 2018. Aineistoon kuuluu 19 artikkelia, jotka julkaistiin vuoden 2018 aikana. Tutkin maakuva Fairclough'n diskurssianalyysin kautta. Tutkielman viitekehykseen liittyy myös käsitteet maakuva, identiteetti ja kansallinen identiteetti. Tutkielmassa käydään myös tiivistäen läpi Euroopan unionin ja Suomen yhteistä historiaa.

Aineiston analyysissä selvisi, että Suomea käsiteltiin Politicossa erityisesti neljän eri diskurssin kautta. Nimesin diskurssit seuraavasti: Itsenäinen Suomi, Neuvottelija Suomi, Suomi periferiasta edelläkävijäksi ja Poliitiikan keskeiset tekijät – tulevaisuudessa. Pohdin diskurssianalyysissä nimenomaan myös sitä, millaisen maakuvan ne muodostavat Suomesta. Pohdin myös suomalaisten identiteetin muodostumista näiden diskurssien kautta.

Avainsanat: Maakuva, Suomi, Euroopan unioni, Diskurssianalyysi

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

Sisällysluettelo

1.	JOHDANTO.....	4
2.	AIEMPAA TUTKIMUSKIRJALLISUUTTA.....	7
3.	TUTKIMUKSEN KESKEISET KÄSITTEET	10
3.1.	Maakuva.....	10
3.2.	Identiteetti	13
3.3.	Julkisuus.....	15
3.4.	Käsitteiden sijoittaminen tutkimukseen	17
4.	TUTKIMUSKYSYMYKSET	19
5.	SUOMI JA EUROOPAN UNIONI	20
5.1.	Euroopan unionin historiaa	20
5.2.	Suomen ja Euroopan unionin historiaa	21
5.3.	Suomen vai Euroopan unionin kansalaisia? Kansallinen identiteetti unionin sisällä 22	
6.	AINEISTO JA TUTKIMUSMENETELMÄ	26
6.1.	Aineisto	26
6.2.	Tutkimusmenetelmä.....	32
6.3.	Diskurssianalyysin lähestymistapoja	33
6.4.	Kriittinen analyysi tiedotusvälineiden diskurssista.....	34
6.5.	Politiikan diskurssi tiedotusvälineissä	37
7.	ANALYYSI	38
7.1.	Diskurssi 1: Sotilaallisesti itsenäinen Suomi	38
7.2.	Diskurssi 2: Suomi neuvottelijana	42
7.3.	Diskurssi 3: Suomi periferiasta edelläkävijäksi	44
7.4.	Diskurssi 4: Poliitiikan keskeiset tekijät – tulevaisuudessa	50
8.	JOHTOPÄÄTÖKSET	56

9. POHDINTA	60
LÄHDELUETTELO.....	64
Liite: Aineisto.....	67

1. JOHDANTO

Aloin pohtimaan Suomen maakuva Brysselissä ja EU:n politiikkaan keskittyvässä mediassa keväällä 2018, kun Politicon toimittaja Ryan Heath vieraili Tampereen yliopistossa järjestetyssä tilaisuudessa. Haastattelin häntä Moreenimediaan, joten pääsin keskustelemaan Heathin kanssa. Keskustelussamme tuli ilmi, että hänen mielestään Suomi on yllättävän paljon esillä sekä heidän lehdessä että EU- politiikassa. Halusin selvittää, kuinka hyvin tämä pitää paikkansa.

Tutkimuksella toivon tuovani esille, millaisena Suomi nähdään Brysselissä. Pureudun tähän aiheeseen kriittisen diskurssianalyysin avulla sekä pohtimalla käsitteitä, kuten maakuva, julkisuus ja identiteetti. Aineistossa en keskity täysin EU aiheisiin artikkeleihin, vaan haluan tarjota läpileikkauksen vuonna 2018 kirjoitetuista artikkeleista ja niiden tuomista diskursseista ja maakuvista.

Aihe on ajankohtainen, sillä Suomi on Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajamaa heinäkuusta 2019 joulukuuhun 2019 asti. EU- puheenjohtajamaa suunnittelee ja johtaa neuvoston ja sen valmisteluelinten kokouksia sekä edustaa Euroopan neuvostoa (Eurooppatiedotus 24.4.2018). Tämän lisäksi keväällä 2019 järjestettiin europarlamentaarikkovaalit. Näiden ajankohtaisten tapahtumien takia on juurikin kiinnostavaa tutkia, miten Suomi nähtiin Brysselissä ennen EU-puheenjohtajakautta ja eurovaaleja.

Suomella on kaudella 2019-2024 13 meppiä Euroopan unionin parlamentissa. Tämän lisäksi suomalaisia poliitikkoja on toiminut eri rooleissa Euroopan unionin palveluksessa sekä eri virastoissa. Nämä ihmiset ja asiat muodostavat saamansa mediahuomion kautta Suomen maakuva. Maakuvan kannalta on tärkeää pohtia, miten se muodostuu sekä mitkä tekijät siihen vaikuttavat.

Eurooppatiedotus julkaisi vuonna 2017 kirjan Reunalla vai ytimessä- Suomen EU-politiikan muutos ja jatkuvuus. Kirjan toimittaneet Raunio ja Saari (2017) kirjoittavatkin, että mediassa EU kuvataan ”yksipuoliseksi valtapeliksi”, jossa jäsenmaiden kansalliset edut ovat ensisijaisesti esillä, neuvottelut kestävät tarpeettoman kauan ja lopputulokseen vain harva on tyytyväinen. Usein median huomio kiinnittyy niihin jäsenvaltioihin, jotka menevät

vastavirtaan ja aiheuttavat jonkinlaisia hankaluuksia päätöksenteossa. Tämän seurauksena mediassa syntyy helposti mielikuvia jäsenvaltioista. Raunio ja Saari (2017) määrittelevät eri roolit esimerkiksi näin: ”yhtäältä on vetureita ja vastuunkantajia, toisaalta on epäluotettavia kumppaneita ja jopa vapaamatkustajia.” Raunio ja Saari kuitenkin muistuttavat, että totuus ei ole tämä stereotyyppinen kuvaus (Raunio ja Saari, 2017, 9-10).

Tässä tutkielmassani toivon antavani vastauksen siihen, millaisena toimijana Suomi nähdään EU:ssa median näkökulmasta. Kiinnittyykö median, tässä tapauksessa yhden lehden, huomio Suomeen ja jos kiinnittyy, millaiset asiat nähdään huomionarvoisina? Diskurssianalyysin avulla erottelen Politicossa Suomelle luotuja diskursseja.

Työni tarkastelun ajankohdaksi olen valinnut vuoden 2018, sillä tarkoitukseni on saada mahdollisimman ajankohtainen. Tarkoituksena ei ole vertailla eri aikakausia, vaan antaa mahdollisimman tarkka kuvaus nykytilasta sekä pohtia mitkä diskurssit, ihmiset tai asiat nousevat mediassa esille.

Vuotta 2018 siivittivät monet Suomen kannalta tärkeät tapahtumat. Suomen omien presidenttivaalien lisäksi Helsingissä tapasivat Yhdysvaltojen presidentti Donald Trump ja Venäjän presidentti Vladimir Putin. Kokous toi heinäkuiseen Helsinkiin runsaasti ulkomaalaista mediaa. Tämän lisäksi europarlamenttivaaleihin alettiin valmistautua. Uskon, että valitsemastani aineistosta tulee nousemaan nämä aiheet, mutta tuskin aiheet rajoittuivat näihin teemoihin.

Ennen tutkimuksen aloittamista tein jo muutamia alustavia hakuja eri medioiden nettisivuilla nähdäkseni, onko aineistoa riittävästi tutkimuksen suorittamiseen. Tarkemmin aineiston rajauksista ja aineiston valinnasta puhun myöhemmissä luvuissa. Päädyin valitsemaan Politico-lehden osaltaan tämän luvun alussa kerrotun kohtaamisen takia, mutta alkuvaiheessa harkitsin myös muita lehtiä. Lopulliseen valintaan vaikuttivat juuri alkuperäinen kiinnostuksen kohde, lehden maine yhtenä luetuimpana lehtenä Brysselissä, mutta myös se, että kaikki nettiartikkelit olivat vapaasti luettavissa ilman maksumuureja tai muita maksuja.

Minulla ei ole tutkimukselle tarkkaa hypoteesia, vaan mielestäni tärkeämpää on analysoida artikkeleita ilman aikaisempia oletuksia. Uskon kuitenkin, että Suomi kiinnostaa lehdessä

jonkin verran, eihän muuten lehden toimittaja olisi minulle asiasta maininnut. Jonkinlaista suuntaa tuloksille voi antaa myös aikaisemmat Suomen maakuva tutkineet työt. Näistä kerron myöhemmin.

Tutkimuksen analyysin pohjana on diskurssianalyysi ja Fairclough'n kriittisen diskurssianalyysin teoria. Tutkin teoriaa sekä Fairclough'n omista teoksista, mutta otan myös muiden tutkijoiden kirjoittamia teoksia huomioon. Fairclough'n (1997), mukaan mikä tahansa osa mistä tahansa tekstistä representoi samanaikaisesti maailmaa, rakentaa identiteettiä ja muodostaa suhteita tekstissä esiintyville ja siihen osallistuville (1997, 14).

2. AIEMPAA TUTKIMUSKIRJALLISUUTTA

Tämä luku esittelee aiempaa tutkimusta aiheesta sekä sen ympäriltä. Oma tutkimukseni sijoittuu journalistiikan ja viestinnän tutkimuskehikseen, mutta olen ottanut tähän myös ajatuksia ja käsitteitä valtio-opin ja politiikan tutkimuksesta. Tämä on mielestäni perusteltua siksi, että nämä kaksi tieteenalaa ovat tässä tutkimuksessa hyvinkin paljon edustettuina aiheen, aineiston ja tutkimusmenetelmän kautta.

Aikaisempia teoksia tai tutkielmia täsmälleen samasta näkökulmasta en onnistunut löytämään. Samaan aihepiiriin on kuitenkin kohdistunut useita tutkielmia. Aikaisempia pro gradu -tutkielmia on tehty esimerkiksi juuri Euroopan unionin identiteetistä (esimerkiksi Kaitanen 2016). On myös tutkittu Helsingin Sanomien rakentamaa kuvaa Suomesta EU:n päätöksentekijänä (Kangasluoma & Kangasluoma 2003). Omien hakujen perusteella, Suomen roolia tai maakuvaa EU- politiikkaan keskittyvissä aineistoissa ei ole vielä tutkittu.

Useasti on myös tutkittu maabrändin muodostumista ja Suomen profiloitumisesta ulkomaalaisessa mediassa. Tähän on varmasti vaikuttanut Suomen Ulkoministeriön vuonna 2010 julkaisema maabrändityöryhmän raportti, jossa käydään läpi Suomen brändiin vaikuttavia asioita (FPB, Finland Promotion Board 2010).

Journalistiikan tutkimuksen puolella on tutkittu eri maiden lehdistössä muodostuvaa Suomen maakuvaa diskurssianalyysien sekä kehysanalyysien kautta. Mainitsen seuraavaksi muutaman esimerkin.

Esimerkiksi on pohdittu Huffington Postin blogitekstien luomia kehyksiä Suomesta pro gradu -tutkielmassa *Oppia koulutuksen mallimaasta Kehysanalyysi Suomen koulutusjärjestelmästä Huffington Postin blogiteksteissä 2011–2013* (Aarti 2015) ja Ranskan lehdistössä esiin nousseita teemoja tutkielmassa *Metsästä maailmalle: Suomi-kuva Ranskan valtakunnallisten päivälehtien verkkolehdistössä* (Ojanen 2015). Näissä tutkimuksissa nousi esille juuri koulutus, PISA-tutkimukset, urheilijat sekä muutamat poliitikot.

Maakuvaa on toki tutkittu aikaisemminkin. Esimerkiksi Esko Salminen perehtyi kirjassaan Suomi-kuvaan Venäjän ja EU:n lehdistössä vuosina 1990-2000 (Suomalaisen Kirjallisuuden

Seura, 2000). Huomattavaa tässä on, että Salminen käyttää EU-lyhennettä kuvaamaan lähinnä Euroopan unioniin kuuluvien isojen maiden, kuten Ranskan, Saksan ja Britannian lehdistöä eikä mitään yhtenäistä EU-politiikkaan keskittyvää lehteä. Tutkimuksessa nousee esille esimerkiksi Tarja Halonen, Paavo Lipponen, mutta myös Mika Häkkinen ja Jorma Ollila.

Maakuvaa tai pikemminkin maabrändiä on tutkinut esimerkiksi Katja Valaskivi kirjassaan *Cool Nations* (2016). Maabrändin nähdään olevan jotain, mikä luodaan tarkoituksenomaisesti, jotta maa erottuisi ja houkuttelisi niin turisteja kuin yrityksiäkin (Valaskivi, 2017, 1-3).

Maakuvan ja maabrändin erosta kerron lisää esitellessäni nämä käsitteet tarkemmin.

Iso osa tutkimustani on myös tarve hahmottaa, millaiseksi toimijaksi Suomi koetaan EU-politiikkaan keskittyvässä lehdessä. Tähän ajankohtaisimman perusteoksen tarjoaa Eurooppatiedotus. Kirjassa Reunalla vai ytimessä Suomen EU-politiikan muutos ja jatkuvuus (Raunio ja Saari (toim.) 2017, Eurooppatiedotus) pohditaan Suomen merkityksen muutosta EU-politiikassa vuodesta 1994 vuoteen 2015. Kirja käsittelee aihetta monesta eri näkökulmasta. Oman tutkielmani kannalta tärkein näkökulma on mediaan keskittyvä luku. Median kohdalla maakuvahavainnot perustuvat Ulkoministeriön vuosittaisiin julkaisuihin *Suomi ulkomaalaisissa tiedotusvälineissä*. Kirjoittajat eivät ota kirjan luvussa mukaan teoreettisia käsitteitä kuten mainetta, identiteettiä tai maakuvaa, vaan kyseessä on enemmänkin katsaus siihen, mitkä aiheet Suomessa ovat vuosina 2001-2015 herättäneet keskustelua ulkomaalaisissa (eurooppalaisissa) tiedotusvälineissä.

Keskeinen päätelmä kyseissä kirjassa ja mediaa käsittelevässä luvussa on, että Suomeen ja sen toimintaan ei kohdistu niin suurta mielenkiintoa, kuin esimerkiksi kotimainen media antaa olettaa. Luvun pohdinnassa todetaankin, että EU kontekstissa Suomeen kohdistuva huomio on pitkälti unionin puheenjohtajuuksien tai merkittävien komissaarinsalkkujen kohdistuvaa uutisointia. (Raunio ja Saari 2017, 218).

Oma tutkimukseni jatkaa samojen kysymysten pohdintaa, mutta keskittyen juuri EU-politiikan maailmaan. Vaikka aineistoista saattaa nousta muuhunkin kuin politiikkaan

suoranaisesti liittyviä artikkeleita, uskon, että aineiston julkaisijana toimiva lehti, EU-politiikkaan keskittyvä Politico, tulee sitomaan aiheensa ajankohtaisiin politiikan aiheisiin.

Heikkilä ja Kunelius (2008) ovat tutkineet eurooppalaisten toimittajien suhtautumista EU-journalismiin ja EU:n mukana tuomaan julkisen tilan keskusteluun. EU-journalismiin erikoistuneet toimittajat huomaavat kohtaavansa kolmen erialueen haasteita: poliittisia, kulttuurillisia ja taloudellisia. Poliittista diskurssia muovaa monelle tapaa se, että EU:n poliittiset asiat ja tekijät sekoittuvat tavanomaisten asioiden ja tekijöiden verkossa. Kulttuurillisia haasteita luo esimerkiksi se, että se missä poliittisia päätöksiä tehdään, on usein eri paikka, jossa päätökset laitetaan toteen ja tulkitaan. Tämä taas pakottaa journalistit työskentelemään yleisön ja EU:n systemaattisen vallan välillä. Taloudelliset haasteet uutistoimistoihin ja journalisteihin kohdistuu siinä, että jokainen juttu tarvitsee resursseja (Heikkilä ja Kunelius 2008: 379-380).

Poliittiset, kulttuurilliset ja taloudelliset haasteet vaivaavat varmasti myös toimittajia, joiden tehtäväksi on laitettu tietyn maan tapahtumien seuraaminen toisesta maasta. Jos Brysselissä työpistettä pitävä toimittaja haluaa paneutua Suomen politiikkaan tai pohtia maataloustukien riittämistä suomalaiselle maanviljelijöille, siihen tarvitaan perehtymistä esimerkiksi suomalaiseen poliittiseen päätöksentekoon (poliittiset haasteet), suomalaiseen kulttuuriin ja maataloustukea saavaan maatalaan.

3. TUTKIMUKSEN KESKEISET KÄSITTEET

Työn teoreettiset lähtökohdat sijoittuvat mediatutkimukseen ja politiikan tutkimukseen. Tässä kappaleessa käyn läpi tutkimuksen keskeiset käsitteet, jotka liittyvät tutkimukseeni. Ne myös sijoittavat oman tutkimukseni relevanttiin viitekehykseen. Käyn ensin käsitteet läpi yksitellen. Viimeisessä alaluvussa sidon käsitteet toisiinsa, mediaan ja täten omaan tutkimukseeni. Määriteltävät käsitteet ovat: maakuva, identiteetti ja julkisuus. Määrittelyissä sivuan myös esimerkiksi maabrändin, representaation, valtion, kansallisen identiteetin ja julkisen tilan käsitteitä.

3.1. Maakuva

Journalistiikan tutkimuksen puolella on tutkittu Suomi-kuvaa ulkomaalaisessa lehdistössä hyvinkin tiuhaan. Esimerkiksi yhdysvaltalaisen ja ranskalaisten lehdistön välittämää Suomi-kuvaa on ollut suuri kiinnostuksen kohde pro gradu -tutkielmissa. Myös suomalainen media tuntuu herkästi raportoivan, jos Suomi on mainittu jossain kontekstissa ulkomailla. Oli kyse sitten äitiyspakkauksista tai jääkiekosta. Joten on mielekästä tutkia, onko tämä suomalaisen median luoma mielikuva oikea tutkimusten mukaan. Maakuva on myös minun tutkimuksen kannalta tärkeä käsite.

Maakuvan rakentumisen voidaan nähdä alkavan jo siitä, kun kyseinen maa piirretään kartalle ensimmäistä kertaa. Eräiden määritelmien mukaan Suomi alkoi piirtymään ulkomaalaisten mieliin ensimmäisen kansalliskartaston ”Suomen Kartasto 1899” muodossa. Kartaston yhtenä päämääränä oli osoittaa Suomen korkeaa sivistystasoa sekä maan erillistä asemaa huolimatta Venäjän tsaarin valtiollisesta yhteydestä (Salminen 2000, 36).

Tosiin sanoen, maakuvan muodostumisen voi katsoa alkaneen jo maan ensimmäisestä representaatiosta kansalliskartastosta. Tämä kuvaa hyvin sitä, kuinka suuri rooli millä tahansa maan representaatiolla voi olla.

Stuart Hallin (1997) mukaan representaatio ja kulttuuri ovat sidoksissa toisiinsa. Kulttuuria tuotetaan jaettujen merkitysten (englanniksi ”shared meanings”) kautta. Jaamme merkityksiä asioille ja esineille keskenämme kielen kautta. Kielen kehityksen avulla olemme antaneet

tietyille esineille ja asioille nimiä, jotta voisimme puhua niistä. Sanat, kuvat, kertomukset, tunteet ja arvot ovat kaikki merkitysten antamista esineille ja asioille (Hall 1997, 1-3).

Käsite ”maakuva” on tullut suomen kieleen Yhdysvalloista. 1950-luvulla Yhdysvalloissa, erityisesti kauppatieteiden yhteydessä, otettiin käyttöön sana ”image”. Sana rantautui Suomeen myöhemmin ensin sanana ”imago”. ”Image” sanan taustalla on erityisesti visuaalista representaatiota tarkoittavat sanat kuva ja mielikuva. Voidaankin sanoa, että joltakin näyttämisestä tuli tärkeämpää kuin todellinen oleminen. Tämän mielikuvateorian mukaan keskeistä on, että esimerkiksi yritys tai maa ei voi luoda tai muuttaa imagoaan (verrattuna esimerkiksi brändin muokkaamiseen). Yritys tai maa voi kuitenkin luoda osatekijät imagon rakentamiseen. Mielikuvat muodostuvat esimerkiksi koulutuksen, omakohtaisen kokemuksen ja median välityksellä. Maakuva on lopulta oikeastaan kokemusten, käsitysten, tunteiden ja vaikutelmien lopputulos jostakin tietystä maasta (Salminen 2000, 31).

Maabrändiä tutkineet Teemu Moilanen ja Seppo Rainisto (2008) huomauttavat, että maakuvan ja maabrändin käsitteitä käytetään nykyajan arkikielessä tarkoittaen samaa asiaa, mutta termeillä on kuitenkin heidän mukaan perustavanlaatuisen käsitteellinen ero. Heidän mukaansa maabrändiä synnytetään joillakin tietyillä toimilla aktiivisesti, silloin kun esimerkiksi yritetään viedä jotain tiettyä konseptia tai ajatusta maan ulkopuolelle tietoisesti tietyillä konkreettisilla keinoilla. Esimerkiksi kuten Suomea on korostettu koulutuksen tai tasa-arvon huippumaana. Brändäys ja siihen liittyvä brändi-identiteetti ovat esimerkiksi kauppatieteissä käytetyt perustavanlaatuiset käsitteet. Maakuvalla taas heidän mukaan tarkoitetaan suunnittelematonta ja sattumanvaraisesti muodostunutta kokonaisuutta jostain maasta. Maakuva rakentuu jonkun mielessä, joko suorien havaintojen tai välillisten havaintojen ja tiedon pohjalta. Välillisiä havaintoja ovat juuri esimerkiksi median tai jonkun muun ihmisen välittämä tieto. Suorat havainnot ovat taas ihmisen omia kokemuksia kyseisestä maasta, jotka ovat syntyneet esimerkiksi vierailun yhteydessä. Kokonainen maakuva syntyy useista osamaakuvista. Media voi luoda yhden osamaakuvan, oma kokemus toisen ja ystävän mielipide kolmannen (Moilanen ja Rainisto 2008, 15).

Kuten jo edellä olen todennut, myös tiedotusvälineillä on oma osansa maakuvan luomisessa. Jaamme merkityksiä toisillemme esimerkiksi jokaisessa sosiaalisessa tilanteessa, mutta myös

media jakaa merkityksiä koko ajan. Teknologian avulla merkitykset eivät myöskään enää jää vain yhden kulttuurin tietoon, vaan ne voivat saavuttaa melkein kenet tahansa (Hall 1997, 1-3).

Tiedotusvälineiden luomat mielikuvat voivat kuitenkin olla hyvinkin stereotyyppisiä. Salmisen (2000) mukaan etenkin pienet valtiot, kuten Suomi, kuvataan yksinkertaistavalla tavalla mediassa. Tähän yksinkertaistamiseen voi vaikuttaa esimerkiksi maamme pieni väkiluku, etäinen sijainti, poliittisen elämän epädramaattisuus ja poliittisten ja taloudellisten päätösten vähäinen merkitys esimerkiksi muun Euroopan kannalta (Salminen 2000, 31-32).

Maabrändin kehittäminen on ollut pitkään jo trendikästä. Sitä on tehty myös Suomen Ulkoministeriön rahoittamana. Suomen Ulkoministeriö julkaisi vuonna 2010 maabrändityöryhmän raportin, jossa kehoitetaan kehittämään Suomi-kuvaa. Suomi-kuvan kehittäminen toisi raportin mukaan myös kehitystä talouteen, matkailuun ja kansainväliseen asemaan. Raportissa kuvataan, millaisia maailman ongelmia Suomi voisi ratkaista jo olemassa olevilla malleilla. Raportissa nähdään, että suomalaisten luontosuhde, peruskoulutus ja yhteiskunnan toimivuus ovat asioita, joita Suomen pitäisi viedä aktiivisesti ulkomaille ratkaisuvaihtoehtoina. Ne ovat siis asioita, joilla työryhmä haluaa brändätä Suomea (FPB, Finland Promotion Board 2010).

Katja Valaskivi toteaa kirjassaan Cool Nations (2016), että maabrändäyksen tavoitteena ei niinkään ole toisista maista erottautuminen, vaan oman maineen saavuttaminen ja eräänlaisessa valtioiden välisessä, fiktiivisessä, mainekilpailussa onnistuminen. Maabrändäyksessä maat yrittävät tuottaa oikeanlaista kuvaa omasta maastaan, mutta kuitenkin yrittämättä liikaa näyttää siltä, että he ovat tehneet brändin eteen töitä. Valaskiven mielestä maabrändäys voidaan nähdä yhtenä nykyaikaisena keinona esimerkiksi kansallisen identiteetin muodostamiseen (Valaskivi 2016, 1-3).

Maabrändillä voi olla Valaskiven (2016) mukaan jopa vaikutusta siihen, miten valtio herättää huomiota globaaleilla markkinoilla sekä siihen, miten yritykset investoivat kyseisiin maihin. Hän kuitenkin myös toteaa, että brändäyksellä yritetään usein saavuttaa asioita, jotka eivät ole ”pehmeän vallan” vaikutusvallan alaisena. Esimerkiksi hän mainitsee, että nykyinen talouskriisi ja turvapaikanhakijoiden liikkuminen ympäri maapalloa, ovat osoituksia siitä, että

kova poliittinen valta on edelleen voimissaan. Usein näitä asioita ei voi realistisesti saavuttaa ilman väkivaltaa. Samalla pehmeä valta menettää merkitystään. Valaskivi toteaaakin, että yksinvaltiaat ja totalitaarisessa valtiossa valtaa käyttävät ovatkin parhaita brändin luoja. He kontrolloivat mediaa ja kansalaisten itsensä ilmaisua (Valaskivi 2016, 151).

Valaskivi (2016) ei näytä tekevät eroa maabrändin ja maakuva välillä, kuten edellä mainitut Moilanen ja Rainisto (2008). Itse haluan tehdä tässä tutkimuksessa eron näiden kahden termin välillä. Keskityn tutkielmassani erityisesti maakuva- käsitteeseen.

Tavoitteenani on selvittää, miten Moilasen ja Rainiston (2008, 15) määrittelemä ”suunnittelematon, sattumanvaraisesti muodostuva” lehdistön luoma osamaakuva sekä Salmisen (2000,27) määrittelemä Suomen julkisuuskuva, johon liittyy ”Suomen maantieteellisiä, poliittisyhteiskunnallisia ja Suomen kansalaisten ominaislaatu”, rakentuu EU-politiikkaan keskittyvässä lehdessä. Uskon, että lehdessä työskentelevät ulkomaalaiset toimittajat eivät halua tietoisesti rakentaa Suomelle tietynlaista brändiä.

3.2. Identiteetti

Maakuvaan liittyy myös maassa asuvat ihmiset sekä heidän identiteetit. Kansalaisten identiteetti vahvistaa maakuva ulkopuolisten silmissä sekä nostaa kansalaisten omaa itsetuntoa oman maan näkyvyydestä johtuen (Moilanen ja Rainisto 2008, 87).

Ennen identiteetin määrittelyyn siirtymistä, määrittelen vielä siihen liittyvän valtion käsitteen.

Ruth Wodak (2009) nostaa esille kaksi Bauböckin (1991) määrittelemää suuntaa valtion määrittelylle. Toinen näistä on poliittinen valtio, joka toimii tahdonvoimalla ja toinen valtio, joka määritellään kulttuuriin, usein kielen ja etnisen taustan perusteella (Wodak 2009,18).

Anderson taas määrittelee valtion kuvitelluksi poliittiseksi yhteisöksi. Kuvitelluksi siksi, että valtion jäsenet eivät ikinä tapaa kaikkia kanssajäseniään, mutta silti elävät yhdessä yhteisössään (Anderson 1991, 5).

Valtion määritelmiä on myös useita muita, mutta tämän tutkielman kannalta ei ole tarpeellista esitellä kaikkia määritelmiä. Riittää, että valtion, identiteetin ja kansallisen identiteetin yhteys on luotu.

Fairclough'n (2003) mukaan identiteetti muodostuu sosiaalisesta identiteetistä ja persoonallisuudesta. Sosiaaliseen identiteettiin kuuluvat asiat, joihin yksilö ei voi vaikuttaa. Näitä ovat esimerkiksi henkilön kansallisuus tai sukupuoli. Osa sosiaalisesta identiteetistä kehittyy myöhemmin erinäisten sosiaalisten roolien, esimerkiksi valitun ammatin kautta. Yksilön identiteetin kehitykseen vaikuttaa myös henkilön persoonallisuus sekä sen suhde identiteettiin. Identiteettiä voi tutkia tekstianalyysin pohjalta, jolloin tutkimuksen näkökulma täytyy olla esimerkiksi "olemassaolon tavat" tai kielen identiteetti (Fairclough 2003, 223).

Ruth Wodakin (2009) mukaan identiteetti on kuitenkin relatiivinen termi, jota on vaikea määritellä kahden tai useamman henkilön välillä. Identiteetti muuttuu samalla tavalla kuin yksittäiset ihmiset muuttuvat joka hetki (Wodak 2009,9).

Valaskivi (2016) myös muistuttaa, että median rooli valtion sekä kansan identiteetin luomisessa on tärkeä. Esimerkiksi televisioidut mediatapahtumat luovat yhtenäistä identiteettiä mediatapahtuman katsojille. Tähän on vaikuttanut erityisesti nykyaikainen teknologia. Massat tuntevat itsensä osaksi yhteisöä/valtiota teknologiavälitteisesti, mutta samalla tuntevat olevansa yhteiskunnan ulkopuolella. Tämä voi johtaa esimerkiksi poliittiseen apatiaan, järjettömyyteen ja populistisiin taipumuksiin (Valaskivi 2016, 5).

Median vaikutus identiteettien muodostumiseen kuvitelluissa yhteisöissä on aina ollut kiistatonta. Kaikkialle levittäytyneet sanomalehdet ja muut tekstit ovat antaneet ihmisille mahdollisuuden luoda yhteyttä asioihin ja ihmisiin, jotka ovat maantieteellisten ja fyysisten rajojen ulottumattomissa (Valaskivi 2016, 2).

Tähän on vahvasti kytköksissä myös aiemmin määrittelemäni representaatio. Kieli ja kulttuuri ovat tiukasti sidoksissa toisiinsa. Antamalla merkityksiä ja jakamalla niitä, esimerkiksi mediassa, vaikutus osuu myös identiteettimme (Hall 1997, 1-3).

Ihmisellä voi myös olla useampia identiteettejä aina sen mukaan, mihin ryhmään hän tuntee kuuluvansa (Wodak 2009,16). Tässä kuitenkin tulisi vältellä stereotyyppisiä yleistyksiä tiettyyn ihmisryhmään kuuluvista tai samalla tavalla sosiaaliseen identiteettiin kuuluvista (esimerkiksi kielensä tai maan rajojen takia) henkilöistä.

Wodak (2009) tiivistää kansallisen identiteetin muodostumisen kolmeen ajalliseen hetkeen, nykyhetkeen, menneisyyteen ja tulevaisuuteen. Hän myös kertoo, että sen muodostumiseen liittyy myös ajallinen, alueellinen ja paikallinen ulottuvuus. Esimerkiksi rajat, luonto, maisemat, fyysiset artefaktit ja luonnollisen tilan keskeytykset muodostavat henkilön kansallista identiteettiä. Kansallinen identiteetti näkyy yksilöiden sosiaalisissa tilanteissa, kuten diskurssiivissa teoissa. Kansallinen identiteetti muodostuu ihmisessä valtion, poliittisen ja instituutionaalisen median sekä jokapäiväisten tekojen kautta (Wodak 2009,26,30).

3.3. Julkisuus

Julkisuuden määrittelyyn käytän filosofi Jürgen Habermasin määritelmää julkisuudesta. Habermasin artikkeli on julkaistu Veikko Pietilän ja julkisuuspiirin kirjassa *Julkisot, yleisöt ja media* (2010). Julkisuudella tarkoitetaan Habermasin mukaan sitä elämänaluetta yhteiskunnassa, jossa julkinen mielipide voi muodostua. Julkisuutta on esimerkiksi kaikille kansalaisille avoimet tilaisuudet, yksityisten kansalaisten toimiminen jonkinlaisena yleisönä tapahtumissa ja kansalaisten oikeus muodostaa ja ilmaista mielipiteitä asioista, jotka ovat yhteiskunnallisesti merkityksellisiä. Media, kuten sanomalehdet, aikakauslehdet, radio ja televisio, toimivat julkisuuden välittäjinä. Poliittinen julkisuus on sitä, kun keskusteluissa käsitellään valtion valtaan liittyviä asioita. Valtiovalta on poliittisen julkisuuden toimeenpanija (Pietilä ja julkisuuspiiri 2010, 163- 164).

Median ja viestinten käyttäjiin viitataan englanninkielessä sanoilla *public* ja *audience*. Viestimien käyttäjät nähdään asiakkaina tai kuluttajina. Suomen kieleen on myös ehdotettu käsitettä julkiso, jonka merkitys olisi korostaa median käyttäjiä keskustelevana kansalaisina. Suomalaisessa asiasanasto- ja ontologiapalvelussa Fintossa, on ehdotuksena käsite julkiso, jolla viitataan englanninkielen sanaan *public*. Julkiso- käsite viittaa ihmisiin aktiivisesti keskustelevana, julkisuuteen suuntautuvana ryhmänä, tietyn yhteisen kysymyksen ympärillä (Finto, 2010).

Lehdistön voidaan sanovan olevan olemassa ”informoidakseen julkisoa, toimiakseen sen silmän ja korvan laajentumana, suojellakseen sen oikeutta tietää, palvellakseen julkista etua (Pietilä ja julkisuuspiiri 2010, 177)”.

Julkisen keskustelun tutkimuksessa tärkeänä käsitteenä on Rautajoen (2014) mukaan Jürgen Habermasin julkisen tilan käsite. Habermas kuvaa julkisen tilan olevan keskustelua kansalaisten kokoutumisien ja sanomalehtien uutisoinnista muodostunutta kriittis-rationaalista keskustelua. Rautajoki kirjoittaa, että Habermasin mukaan tiedotusvälineiden myötä julkinen keskustelu on muuttunut laskelmoiduksi, institutionaalisesti säädellyksi ja karnevalistiseksi. Habermasin julkisen tilan- käsitettä on kritisoitu yli-idealisoituneeksi. Samaan keskusteluun liittyy myös kiista julkiso-käsitteen käytöstä (Rautajoki 2014, 58).

Julkisen tilan tarkoitus on vaikuttaa päättäjiin ja tuoda esiin sosiaalisia ja poliittisia huolia (Fairclough 2003,22). Monet myös ymmärtävät median toimijuuden juuri julkiseksi tilaksi. Journalismin yhteiskunnallinen tehtävä on demokratian ylläpitäminen ja kehittäminen. Mediaa pidetään neljäntenä valtionmahtina, vallan vahtikoirona. Nämä käsitteet viittaavat juuri siihen, että journalismilla ja sen välittäjillä on yhteiskunnassa tärkeä rooli juuri valtasapainon ylläpitämisessä ja vallan vahtimisessa (Väliverronen 2009, 24).

Myös EU ja sen ympärillä oleva keskustelu voidaan määritellä yhdeksi julkiseksi tilaksi. Euroopan parlamentti on itse todennut, että tiedotusvälineet ovat tärkeässä asemassa Euroopan parlamentin viestinnässä. Tiedotusvälineiden roolia on aktiivisesti yritetty kehittää myös Euroopan parlamentin sisältä päin. Tavoitteena on, että tiedotusvälineet lisääisivät näkyvyyttä kansalaisten, äänestäjien tasolla. Siihen pyritään erilaisilla osallistavilla keinoilla, kuten antamalla kasvot parlamentille sekä tuomalla esiin kansallisia näkökulmia päätöksenteossa (Euroopan parlamentti 2006).

Journalismin ja politiikan suhteen medioitumisen nähdään vaikuttavan julkisen keskustelun tilaan (Mills 1956; Habermas 2004. Viitattu Väliverronen (toim.) 2009, 225). Poliitiikan uutisjournalismin tehtäväksi on tullut ennen muuta ”raportoida ja selostaa, mitä poliittisen järjestelmän toimijat suunnittelivat, sanoivat ja päättivät” (Väliverronen 2009, 225). Medioitumisen avulla usein pohditaan, määrääkö journalismi liikaa sitä, mitä politiikan julkisuudessa käsitellään. Samoin sen voi myös nähdä tarkoittavan sitä, millä tavoin media

vaikuttaa politiikan tekemisen tapoihin. On siis tärkeää pohtia, kuinka syvälle politiikkaan median valta ulottuu, mutta myös millaista median vaikutus on. Näiden kysymyksien avulla voidaan pohtia, miten julkisuus ja poliittinen julkisuus toimivat ja mihin suuntaan ne kehittyvät (Väliverronen 2009, 225- 226).

3.4. Käsitteiden sijoittaminen tutkimukseen

Tarkoitukseni on käyttää edellä määriteltyjä käsitteitä analysoidessani valittuja artikkeleita ja niiden sisältämiä diskursseja. Hyödynnän käsitteitä yhdessä diskurssianalyysin kanssa sekä analyysivaiheessa, mutta myös tulosten johtopäätöksissä.

Olen käsitteiden määrittelyssä pyrkinyt tuomaan esille juuri median yhteyttä kyseiseen käsitteeseen. Tutkimuksen selkeyden vuoksi, tiivistän havainnot vielä tässä alaluvussa ja samalla sidon käsitteet toisiinsa.

Maakuvan määrittelyssä totesin, kuinka representaatioiden kautta media voi vaikuttaa ihmisten mielikuvaan joistain esineestä tai asiasta (Hall 1997, 1-3).

Maakuva jostain maasta ei kuitenkaan rakennu täysin median tuoman tiedon pohjalle, vaan se on yksi Moilasan ja Rainiston (2008) esittelemistä osamaakuvista. Median pohjalta luotu osamaakuva on heidän nimittämä välillinen havainto. Kokonainen maakuva rakentuu usean eri tiedon päälle, mutta median voidaan olettaa välittävän yhtä osaa kokonaisesta maakuvasta. (Moilanen ja Rainisto 2008, 15)

Tässä tutkimuksessa yritän löytää diskurssianalyysin kautta valitsemani median välittämiä maakuvia. Oma tutkimukseni liittyy juuri siihen, miten ja millaisia maakuvia media luo Suomesta valittujen artikkeleiden pohjalta. Havaitsemani maakuvat ei siten muokkaa yksinään Suomen maakuvaan, vaan tietenkin toimii yhtenä osana lukijan Suomi-kuvasta.

Myös identiteetti on maakuvaan vaikuttava asia. Se on myös sidoksissa representaatioon, sillä merkityksien syntymisellä, luomisella ja jakamisella voi olla vaikutusta henkilön omaan identiteettiin. Kansallinen identiteetti muodostuu valtion, poliittisen ja instituutionaalisen median sekä jokapäiväisten tekojen kautta (Wodak 2009,26,30).

Kansalaisten identiteettiä myös vahvistaa maakuva ulkopuolisten silmissä. Oman kotimaan näkyvyys myös nostaa kansalaisten omaa identiteettiä (Moilanen ja Rainisto 2008, 87). Monet varmasti ajattelevat, että on hienoa, jos oma maa ylittää uutiskynnyksen jossain toisessa maassa. Se tekee sen maan kansalaisista mielenkiintoisia myös muiden silmissä.

Usein kotimaiset mediat uutisoivat isosti, jos Suomi on mainittu jossakin tutkimuksessa, televisiosarjassa tai missä tahansa mediassa. Esimerkiksi Helsingin Sanomat on jo tehnyt oman aiheen jutuilleen, jossa kerrotaan ulkomaalaisen median uutisoineen jotain Suomesta. Usein artikkeleiden otsikoissa lukee jo ”Suomi mainittu!” ja jutussa on sinivalkoinen ”Suomi mainittu” -tarra (HS 2019 Suomi mainittu). Tämä voi olla osoitus siitä, että suomalaisia kiinnostaa todella paljon lukea siitä, kun meidät mainitaan ulkomaalaisessa mediassa. Se ei tosin välttämättä tarkoita sitä, että meidän oma suomalaisuuden identiteetti riippuisi näistä artikkeleista.

Julkisuuden ja julkisen tilan määritelmät taas liittyvät median tehtävän ja luonteen peruskäsitteisiin. Media, kuten sanomalehdet, aikakauslehdet, radio ja televisio, toimivat julkisuuden välittäjinä. Poliittinen julkisuus on sitä, kun keskusteluissa käsitellään valtion valtaan liittyviä asioita (Pietilä ja julkisuuspiiri 2010, 163- 164).

Aineistoni voi olettaa liittyvän paljolti myös juuri poliittiseen julkisuuteen, sillä valitsemani lehti keskittyy juuri EU-politiikkaan ja sen ympärillä oleviin ilmiöihin.

4. TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tutkielmani pääkysymyksenä on, millaisia diskursseja Politico EU loi Suomesta vuonna 2018?

Tutkimuksen alakysymyksenä on, miten Suomen maakuva ja suomalainen kansallinen identiteetti muodostuu näissä diskursseissa?

Haluan myös pohtia, kiinnittykö uutisoinnin huomio pitkälti Euroopan unionin puheenjohtajuuksien tai merkittävien komissaarinsalkkujen uutisointiin, kuten kirjassa Reunalla vai ytimessä (Raunio ja Saari 2017) annetaan olettaa?

Näitä kysymyksiä sivuaa myös pohdinnat siitä, mitä Suomesta kirjoitetaan vai kirjoitetaanko mitään? Euroopan unionin asioihin keskittyvän median tutkimisessa luulen pääseväni myös tietynlaiseen pohdintaan siitä, mihin Suomi sijoittuu asiapohjalla Euroopan unionin sisällä.

Omassa tutkimuksessani ja analyysissäni tarkastelen, millaista identiteettiä Suomelle maana luodaan EU:n politiikkaa käsittelevissä lehdissä sekä millaista maakuvaa se välittää lukijoilleen Suomesta.

Mielestäni se antaa osviittaa, miten Suomi käsitetään EU:ssa. Media on kuitenkin vallankäyttäjä, joka osallistuu julkisen tilan käsitteen mukaan yhteiskunnalliseen keskusteluun. Se myös heijastaa sitä ympäröivää maailmaa, joka omassa tutkimuksessani on tämä EU:n muodostama niin sanottu Brysselin kupla. Maailman lisäksi media heijastaa valitun maailman tai ympäristön mielipiteitä, arvoja ja agendoja (Kunelius 2009, 192 viitattu Kaitainen 2016,6).

5. SUOMI JA EUROOPAN UNIONI

Tutkimuksen taustaksi koen tarpeelliseksi esitellä tiiviisti Euroopan unionin (lyhenne EU) ja EU:n ja Suomen välistä historiaa. Se liittyy olennaisesti tutkimusaineistoon, sillä jotta voin analysoida Suomen maakuva-artikkeleissa on tiedettävä hiukan historiaa. Luvun tarkoitus ei ole kuitenkaan tarjota täydellistä historiakatsausta aiheeseen, vaan käydä tiivistä läpi merkittävät tapahtumat.

Pohdin tässä luvussa myös, miten kansallinen identiteetti muodostuu. Kokevatko suomalaiset itsensä Euroopan unionin kansalaisiksi sekä Suomen kansalaisiksi.

5.1. Euroopan unionin historiaa

Ajatus eurooppalaisesta yhteisöstä on syvällä eurooppalaisessa historiassa. Monet historiankirjat kertovat ajatuksesta yhteisestä Euroopasta. Kuitenkin eurooppalaisen yhteisön ensi askeleet otettiin vasta toisen maailmansodan jälkeen 1945. Yhteisön suurimpana tarkoituksena oli taata ikuinen rauha Euroopassa, mutta taloudelliset syyt olivat myös toinen suuri syy, miksi yhteisön rakentamiseen lähdettiin (El-Agraa 2011, 19).

Euroopan unioni rakentui vaihe vaiheelta. Vuonna 1958 perustettiin Euroopan talousyhtiö (ECC ja Euratom), joiden tavoitteet keskittyivät taloudellisiin seikkoihin, kuten maiden keskeisiin kaupantekosääntöihin. Toiminta laajeni, ja yhä useammat jäsenvaltiot liittyivät talousyhtiöön. 1970-luvulla havaittiin kuitenkin, että olisi tarvetta myös institutionaaliseen vahvistamiseen. Vuonna 1993 ECC vaihtoi nimensä Euroopan unioniksi (lyhennys EU) ja samalla laajensi sen jäsenvaltioiden oikeuksia ja vapauksia (El-Agraa 2011, 26-30).

Vuonna 1993 voimaan astunut Maastrichtin sopimukseen kirjattiin myös määräykset yhteisestä valuutasta ja unionin kansalaisuudesta sekä ulko- ja turvallisuuspolitiikan kehittämisestä. Vuonna 1999 solmittu Amsterdamin sopimus lisäsi myös unionin toimivaltaa. Lissabonin sopimuksen myötä (2009) unionista on tullut yhä tiiviimpi. Lissabonin sopimus kasvatti Euroopan parlamentin asemaa ja parlamentin budjettivalta kasvoi. Samalla Euroopan unionista tuli oikeushenkilö, eli sillä on enemmän valtaa kansainvälisissä sopimuksissa (Raunio ja Saari 2017, 11-13). Euroopan unionin peruskirjoissa kuvaillaan myös yhteinen arvopohja, johon kuuluu esimerkiksi ihmisarvon kunnioitus, vapaus, tasa-arvo ja kansanvalta.

Pian Lissabonin sopimuksen jälkeen Euroopan unioni joutui kriisiin, joka alkoi Kreikasta. ”Eurokriisiksi” nimetty Kreikan konkurssitila aloitti unionin integraation politisoinnin kansallisella tasolla Euroopan eri kolkissa. Erilaiset tukitoimet Kreikalle ja muille samaan tilanteeseen joutuneille jäsenmaille aiheuttivat keskustelua unionin roolista, maiden keskinäisestä solidaarisuudesta ja koko unionin tulevaisuudesta. Tämä nosti osaltaan myös kansallismielisten ääntä eri Euroopan maissa. Kansallismieliset, maahanmuuttoa ja valtaeliittiä vastustavat puolueet nousivat vanhojen puolueiden kustannuksella eri maiden hallinnossa. Toiseksi merkittäväksi Euroopan unionin kriisiksi on kirjassa määritelty Iso-Britannian äänestämä ero Euroopan unionista. Iso-Britannia päätti kansanäänestyksellä vuonna 2016 eroavansa EU:sta. Tämä on ainakin hetkittäisesti lisännyt muiden maiden eroamisajatuksia. Iso-Britannian EU eron piti tapahtua 29.3.2018. Raunio ja Saari (2017) kuitenkin muistuttavat, että sekä taloudellinen kriisi että Iso-Britannian eropyynnöt ovat ehkä myös voineet vahvistaa integraatiota, ainakaan yhteisvaluutan vetovoima ei ole heikentynyt (Raunio ja Saari 2017, 13-15).

5.2. Suomen ja Euroopan unionin historiaa

Suomi liittyi Euroopan unioniin 1.1.1995. Kansanäänestyksessä vuonna 1994 äänestäneistä 57 prosenttia kannatti ja 43 prosenttia vastusti Euroopan unionin jäsenyyttä. Myös puolueiden sisällä oli eriäviä mielipiteitä asiasta. Kuitenkin Suomessa vallitsi pitkän muihin Pohjoismaihin verrattuna jonkinlainen konsensus Euroopan unioniin liittymisestä. Aikaisemmin kuvattu eurokriisi kuitenkin osoitti, kuinka hataralla pohjalla konsensus oli myös Suomessa ollut. Eurokriisiä edeltävänä aikana vain Perussuomalaisten kansallista etua painottava politiikka sai vastakaikua Kreikan talousvaikeuksien myötä, nyt taas useammat soraäännet eri puolueista alkoivat kuulua. Raunio ja Saari pitävätkin euron kriisiä merkittävänä taitekohtana Suomen Eurooppa-politiikalle (Raunio ja Saari 2017, 16, 21-22).

Raunio ja Saari (2017) kirjoittavat, että eurokriisin alkuun asti Suomen EU-politiikkaa pystyi kuvailemaan jatkuvaksi ja ennakoitavaksi. Kansainväliset lehdet kuvailivat Suomea tunnolliseksi ja yhteistyöhaluiseksi maaksi, joka sopeutuu hyvin unioniin. Suomalaisia kuvailtiin esimerkiksi ”*malliesimerkiksi siitä, kuinka pienen maan tulee toimia unionin*

instituutiossa[.] vaatimattomasti mutta määrätietoisesti, periaatteita noudattaen suhteellisuudentajua menettämättä” (The Economist 1999, nimimerkki Charlemagne kolumnissaan, lainattu Raunio ja Saari 2017). Suomen harjoittamaan politiikkaa kohti oltiin tietysti myös kriittisiä. Raunio ja Saari (2017) myöntävät, että Suomen EU-politiikan aktiiviset toimijat perustelivat yhdentymishenkisiä linjauksia sillä, että hankalaksi heittäytyminen vaikeuttaisi Suomen omien tavoitteiden saavuttamista (Raunio ja Saari 2017, 18-19).

Osaltaan juuri euron kriisin takia Suomen vaalikaudella 2011-2015 käytiin paljon keskustelua juuri Euroopan tulevaisuudesta, joka kuitenkin keskittyi lähinnä Kreikan vakauttamistoimien arvosteluun. Vuonna 2015 euroon ja Euroopan unioniin kielteisesti suhtautuvat Perussuomalaiset nousivat hallitukseen. Hallitusohjelmaan kirjattiinkin tiukempia erityisesti EU-politiikkaan vaikuttavia lupausia, joita ei kuitenkaan pystytty siinä määrin toteuttamaan käytännössä (Raunio ja Saari 2017, 22-23).

5.3. Suomen vai Euroopan unionin kansalaisia? Kansallinen identiteetti unionin sisällä

Eurooppalaisesta identiteetistä puhuttaessa tutkimuskirjallisuudessa yleensä eritellään kaksi eri lähtökohtaa. Yhteiskuntaan keskittyvä lähtökohta eurooppalaiseen identiteettiin perustuu ajatukselle yhtenäisestä luottamuksesta eurooppalaisten kansalaisten kanssa. Hooghe ja Verhaegenin (2017) mukaan luottamuksen kautta eurooppalaiset identifioituvat muiden Euroopan unionin kansalaisten kanssa yhteisönä. Toinen näkökulma eurooppalaisen identiteetin rakentamiseen on institutionaalinen lähtökohta, joka perustuu lähinnä poliittisten instituutioiden luottamukseen (Hooghe ja Verhaegen, 2017, 161).

Mielestäni kansallisen identiteetin pohtiminen osuu myös omaan tutkimukseeni. On tärkeää selvittää, miten tutkittavan aineiston kansalainen kokee kuuluvansa omaan maahan tai Euroopan unioniin. Oma maa (Suomi) ja Euroopan unioni ovatkin aineiston kaksi määrittävää tekijää, sillä jos esimerkiksi suomalaiset eivät kokisi itseään ollenkaan Euroopan unionin kansalaisiksi, voisi sekä maabrändimme ja muiden havaitsema maakuva olla erilainen. Tämän

selvittämiseksi analysoin sekä vuosittaista Eurobarometriä ja Nuorisobarometriä. Nämä ovat erittäin tärkeää taustatietoa aineistosta suoritettavalle analyysille.

Syksyn 2018 Eurobarometrin mukaan kaikissa 28 jäsenvaltiossa suurin osa kyselyyn vastanneista tunsi itsensä EU:n kansalaiseksi. Suomalaisista vastaajista 81 prosenttia kertoi tuntevansa itsensä EU:n kansalaiseksi, kun taas vain 18 prosenttia vastasi kielteisesti.

Luvut heijastelevat naapurimaissamme samoja lukemia. Ruotsalaisista 82 prosenttia tuntee olevansa EU:n kansalainen ja virolaisista 81 prosenttia. Kaikissa EU:n 28 jäsenvaltiossa keskimäärin 71 prosenttia vastasi kansalaisuuskytymykseen kyllä. Suomalaisten EU-identiteetti on siis keskiarvoa suurempi.

Kaikista 28 EU-maiden kansalaisista 42 prosenttia kertoi luottavansa Euroopan unioniin instituutiona. Luku on korkeimmillaan sitten vuoden 2010 jälkeen, jolloin vastaava luku oli 43 prosenttia. Korkeimmillaan luottamus on ollut vuonna 2007, jolloin yli puolet vastaajista (57 prosenttia) kertoi luottavansa EU:hun. Euroopan unionin luottamus on Eurobarometrin kyselyssä korkeammalla kuin luotto omaan kansalliseen hallitukseen tai parlamenttiin. Vuoden 2018 kyselyyn vastanneista vain 35 prosenttia kertoi luottavansa oman maansa hallitukseen ja parlamenttiin. Tämä luo mielenkiintoisen vastakkain asettelun myös siihen, miten identiteetti koetaan. Jos otamme Hooghen ja Verhaegenin (2017) edellä mainitun institutionaalisen luottamuksen näkökulman tässä huomioon, voisi jopa argumentoida, että Euroopan unionin jäsenmaiden kansalaiset kokevat olevansa enemmän EU:n kansalaisia kuin oman maansa kansalaisia.

Hooghen ja Verhaegen (2017) myös toteavat oman tutkimuksensa lopputuloksena, että vaikka identiteetissä on kyse sekä kansalaisten vastavuoroiseen luottamukseen, instituution luottamus rakentaa eurooppalaista identiteettiä enemmän kuin yhteisön luottamus toisiinsa (Hooghen ja Verghaegen 2017, 161).

Täten on tärkeää, että Euroopan unioni rakentaa luottamusta sen sisällä oleviin instituutioihin. Viestinnällä on iso rooli tämän saavuttamisessa, ja kuten jo aikaisemmin mainitsinkin, viestinnän parantaminen on yksi heidän virallisesti mainitsemisista kehityskohteista.

Suomen ja Euroopan unionin kansallinen identiteetti ei kuitenkaan ole poissulkevia asioita, vaan ne voivat olla rinnakkain kulkevia identiteettejä. Sekä Suomen että EU:n kansalaisuuden voi nähdä kuuluvan Fairclough'n sosiaaliseen identiteettiin. Täten voi perusteellisesti sanoa, että suurin osa unionin jäsenmaiden kansalaisista kokevat kansallisen identiteetin liittyvän sekä omaan maahansa että yhteiseen Euroopan unionin identiteettiin.

Vaikka en tutkimuksessa pyri erottelemaan diskursseja ikäryhmittäin, on mielestäni tärkeää huomauttaa, että useiden tutkimusten mukaan nuoriso on paljon myönteisempi Euroopan unionia kohtaan. Tämä näkyy käytännössä myös siinä, että kun Britannia äänesti EU-erosta kesäkuussa 2016, suurin osa nuorimmista äänestäjistä vastoi unioniin jäämisen puolesta. Myös Suomessa on nähtävissä samanlaista suuntausta EU:hun suhtautumisessa.

Uusimman Nuorisobarometrin mukaan (2018, toimittanut Pekkarin ja Myllyniemi) puolet nuorista (15-29 -vuotiaat) kertoi kokevansa itsensä paljonkin eurooppalaisiksi ja melkein 40 prosenttia kertoi kokevansa itsensä jonkin verran eurooppalaisiksi. Barometrissä selvitettiin nuorten näkemyksiä Euroopasta yleensä ja Euroopan unionin toiminnasta. Vertauksen vuoksi samassa kyselyssä pohdittiin sitä, missä määrin nuori tuntee itsensä pohjoismaalaiseksi. Tähän 59 prosenttia vastasi kokevansa itsensä paljolti pohjoismaalaiseksi.

Nuorisobarometrissä toinen huomioita seikka on myös se, että suurin osa nuorista pitää Euroopan unionina taloudellisena yhteisönä enemmän kuin arvoyhteisönä. Barometrin tutkijoiden mukaan tuloksia voi tulkita niin, että Euroopan unionia kohtaan koetaan suurilta osin luottamusta, ja nuoret ovat kiinnostuneita sen toiminnasta (Nuorisobarometri 2018, 63-64).

Tässäkin korostuu jälleen luottamus instituutioihin enemmän kuin luottamus unionin sisällä oleviin jäsenmaiden kansalaisiin. Vaikka arvot ovat usein tärkeässä asemassa esimerkiksi nuorten miettiessä työelämää, luottamus poliittisiin instituutioihin näyttää rakentavan kansallista identiteettiä enemmän myös nuorten keskuudessa.

Syitä nuorison EU-myönteisyyteen on tutkittu myös EU:n tasolla. Rekker (2018) tutkimuksessaan kävi läpi Eurobarometrejä vuosilta 1973-2015. Hän huomasi, että sukupolvien välinen ero on merkittävä tekijä Euroopan unionin kannattamisessa. He, jotka ovat syntyneet aikana, jolloin maa oli jo liittynyt unioniin ja joiden kotimaissa globalisaatio

oli alkanut jo näkyä lapsuudessaan, suhtautuivat myös myönteisemmin Euroopan unionin jäsenyyteen ja näkivät sen olevan hyvä asia (Rekker 2018, 565,740).

Oma tulkinta tästä on se, että nuoret ovat päässeet nauttimaan Euroopan unionin tarjoamista mahdollisuuksista enemmän kuin vanhemmat sukupolvet. Euroopan unionin tarjoama vapaa liikkuvuus ja esimerkiksi mahdollisuus opiskeluun jäsenmaissa sekä koko tutkinnon että vaihtovuoden tasolla, ovat tekijöitä, jotka nuoret varmasti näkevät positiivisena asiana. Mitä tulee globalisaatioon, nuoret elävät maailmassa, joka on paljon omien vanhempien nuoruutta globaalimpi. Itse näen tässä yhtenä suurena tekijänä myös tieto- ja mobiililiikenteen nopean kehittymisen vapaan liikkuvuuden lisäksi.

6. AINEISTO JA TUTKIMUSMENETELMÄ

Tässä luvussa esittelen aineistoni ja tutkimusmenetelmäni. Ensimmäinen alaluku koskee aineistoa, jossa esittelen erityisesti aineistokeräämisen vaiheet ja perustelut aineiston valinnalle. Sen lisäksi esittelen tutkielmassa hyödynnettävät artikkelit yksityiskohtaisemmin taulukossa 1. Taulukossa on tarkoitus käydä läpi lyhyillä lauseilla artikkelin julkaisupäivämäärä ja artikkelin aihe.

Kolme muuta alalukua on varattu tutkimusmenetelmäni läpikäymiseen. Esittelen alaluvuissa diskurssianalyysin, kriittisen diskurssianalyysin ja sivuan myös politiikan diskurssia ja tiedotusvälineiden diskursseja.

6.1. Aineisto

Tutkimukseni aineistoksi valikoitui Politico Europe nettisivujen (politico.eu) uutiset Suomesta vuonna 2018.

Politico Europe (lyhennettynä Politico EU tai Politico) on perustettu huhtikuussa 2015. Lehden toimitukset sijaitsevat Brysselissä, Varsovassa, Frankfurtissa, Lontoossa, Pariisissa ja Berliinissä. Politico Europe on yhteisjulkaisu amerikkalaisen Politico LLC:n ja kustantaja Axel Springerin kanssa. He kuvaavat itseään ”maailmanlaajuiseksi, poliittisesti sitoutumattomaksi ja itsenäiseksi politiikan uutisten julkaisijaksi” (Politico 2019).

Vuonna 2018 Politico oli luetuin ja vaikutusvaltaisin media EU päättäjien keskuudessa. Burson- Marsteller ”What influences the influencers”- tutkimuksen mukaan 62 prosenttia (EU-) päättäjistä lukivat PoliticoEU:ta ainakin kerran viikossa. Toisena sijalla on BBC (56 prosenttia). Julkaisun kohderyhmän voi siis sanoa olevan Euroopan unionissa valtaa käyttävät ja siellä toimivat työntekijät sekä EU:n politiikkaa aktiivisesti seuraavat henkilöt (Burson- Marsteller 2018 EU Media Survey).

Toiselle sijalle Burson- Marsteller tutkimuksessa sijoittui BBC, mutta tein tietoisesti valinnan siitä, että en halua valita mihinkään tiettyyn maahan identifioituvaa julkaisua, vaan haluan kuvan siitä mitä EU- päättäjät (ns. Brysselin kupla) lukee Suomesta ja suomalaisista. BBC on

Britannian yleisradio ja aiheet saattavat vaihdella hyvinkin paljon päivän politiikasta hyvinvointiin. Tarkoituksena tutkimuksessa on kuitenkin keskittyä politiikan uutisiin.

Toinen valintaan vaikuttava asia oli se, että Politicon artikkelit ovat kokonaisuudessaan maksutta saatavilla heidän nettisivuillaan. Monissa muissa julkaisuissa Euroopan unionin ja sen jäsenmaiden politiikkaa avataan maksullisissa artikkeleissa (esimerkiksi EurActive). Politico tarjoaa erillisenä palveluna Politico Pro:ta, jossa julkaistaan artikkeleita vain maksaville lukijoille. Koen kuitenkin, että tutkimukseni kannalta tärkeintä on sisällyttää tutkimukseeni artikkeleita, joita kuka tahansa voi lukea ilman rajoituksia heidän nettisivuiltaan. Tämä oli sekä tutkimukseni saavutettavuuden kannalta tärkeää, mutta myös seikka, joka pitää mielestäni ottaa huomioon maakuvaan keskittyvässä analyysissä. Vapaasti käytössä olevat materiaalit tarkoittavat myös sitä, että kuka tahansa voi muokata omaa henkilökohtaista välillistä (median levittämää) maakuvaa tämän avulla, eivätkä vaan he, jotka pystyvät maksamaan journalismista.

Tutkimuksen aineisto koostuu vuoden 2018 aikana julkaistuista artikkeleista (01.01.2018-31.12.2018). Valitsin vuoden 2018 aineistokseni, koska se on kaikista ajankohtaisin ja yhtenäisin aikakausi tutkimukseni alkaessa. Tällä aikarajauksella saan myös mahdollisimman ajankohtaista materiaalia tutkimukseeni, jota voi hyödyntää myöhemmässä vaiheessa. Mahdollinen jatkotutkimuksen aihe voisi esimerkiksi olla Suomen maakuvan muutos vuoden 2019 puheenjohtajuuskauden jälkeen.

Etsin aineistoa Politicon nettisivuilla olevan hakukoneen avulla. Hakusanana käytin sanaa Suomi ("Finland"). Tämän lisäksi kävin läpi artikkelit, jotka oli merkitty aiheanalla Finland. Artikkeleita näillä rajauksilla oli noin kolmesataa, joka tarkoitti sitä, että aineistoa täytyi karsia kovalla kädellä. Syy, miksi keskityin pelkästään Finland hakusanaan, on yksinkertaisesti se, että hakusanoilla Finn tai Finnish en saanut yhtään osumaa. Hakusivu ei latautunut ollenkaan näiden kyseisten sanojen kohdalla.

Kolmestasadasta artikkeleista karsin pois ne, jotka eivät suoraan liittyneet Suomeen, vaan esimerkiksi mainitsivat Suomen yhtenä maana, johon tietty päätös voi vaikuttaa. Jos Suomen roolia ei avattu enemmän artikkelissa, vaan se jäi vain yhden maininnan tasolle, jätin kyseisen artikkelin valitsematta tämän tutkimuksen aineistoon.

En myöskään kokenut, että sähköutisten tapaiset luettelot esimerkiksi äänestystuloksista ovat tutkimuksen kannalta olennaisia. Haluan keskittyä nimenomaan uutisiin, joissa Suomi mainitaan isommin. Toisaalta on myös mahdollista, että jokin maakuvaan vaikuttava asia jää tämän rajauksen takia pois aineistostani. Tämä voi myös olla hyvin ratkaiseva päätös valitsemani teoreettisen analyysitavan kannalta. Mutta totuus on se, että on vaikea tietää, mitkä uutiset erityisesti vaikuttavat maakuvan muodostumiseen tai miten pienetkin uutiset voivat olla tärkeitä. On kuitenkin mahdotonta tässä tutkimuksessa käydä läpi yli kolmea sataa artikkelia.

Tutkimuksen ulkopuolelle jäivät myös podcastit, joihin oli merkitty aihetunnistin Finland tai joissa mainittiin Finland. Vaikka nämä ovat tekstin laajan määritelmän mukaan tekstejä ja soveltuisivat tutkimukseen, niiden analysoiminen olisi vaatinut erilaista lähestymistapaa. Voi olla, että tällä rajauksella monia aiheita jäi käsittelemättä. En usko, että olisin voinut hyödyntää samaa tutkimusmenetelmää podcasteihin. Olisin joutunut pohtimaan myös äänenpainoja, taukoja ja muita puheen analysoimisessa käytettäviä keinoja. Podcastien koko ajan yleistyessä ja suosion kasvaessa, niiden analysoiminen kuitenkin olisi ollut mielenkiintoista ja varmasti hedelmällistä. Tämäkin siis jättää tilaa jatkotutkimukselle.

Automaattisesti valitsin aineistooni artikkelit, joissa Suomi tai Helsinki mainittiin jo otsikossa tai ingressissä. Myös suomalaisen henkilön kuva esikatselussa tai suomalainen nimi otsikossa vaikuttivat valintaan. Voi kuitenkin olla, että keskittymällä otsikoiden rajaamiseen aineistosta jää uupumaan tutkimuksen kannalta tärkeitä artikkeleita. Mutta uskon, että rajaamani artikkelit antavat tarpeeksi suuren kuvan siitä, millainen maakuva Suomesta rakentuu.

Lopulliseen aineistoon hyväksyin 19 artikkelia. Osa näistä artikkeleista on henkilöhaastatteluja, mutta mielestäni ne ovat yhtä tärkeitä, kuin artikkelit esimerkiksi Suomen presidentin uudelleenvalinnasta, sillä ne rakentavat maakuvaa ja Suomen tunnettavuutta maailmalla.

Mielenkiintoista on myös nähdä, keitä henkilöitä pidettiin erityisen tärkeinä henkilöhaastatteluun. Toisaalta henkilöhaastattelut antavat myös tilaa uusille tekijöille, sillä niissä halutaan yleensä esitellä joku yleisölle tuntematon henkilö. Henkilöhaastattelut yleensä menevät myös hieman pintaälyisemmälle.

Yksi huomioonotettava seikka on vielä artikkeleiden kieli. Artikkelit ovat kirjoitettu englanniksi eritaustaisten toimittajien toimesta. Vaikka koen oman englanninkielen tasoni kiitettäväksi, on mahdollista, että kielen takia minulta jää analysoimatta jotain tutkimuksen kannalta olennaista. En koe tätä seikkaa kuitenkaan ongelmana, sillä uskon, että analyysivaiheessa artikkeleista saa tarpeeksi irti. Monella englannin kielen sanalla saattaa olla tuplamerkityksiä riippuen kontekstista, joka ei välttämättä aukene minulle samalla tavalla kuin se aukenisi natiivipuhujalle. Uskon kuitenkin, että tämä ei muodostu ylitsepääsemättömäksi haasteeksi minulle.

Esittelen artikkelit alla olevassa taulukossa. Taulukosta 1 käy ilmi valittujen artikkeleiden otsikot, julkaisupäivät sekä aiheet.

Taulukko 1. Aineiston esittely.

Artikkelin otsikko	Julkaisupäivä	Aihe
Finland's Marine Le Pen	26.1.2018	Laura Huhtasaaren henkilöhaastattelu, nouseva populismi Suomessa (ja Euroopassa).
Niinistö declares victory in Finnish presidential vote	28.1.2018	Sauli Niinistön voitto presidentinvaaleissa. Keskitytään erityisesti häneen kantaan Natosta.
Finland's race for Arctic riches	28.3.2018	Arktisen alueen luonnonrikkaudet ja valtioiden väliset kilpavarustelut alueella.
Russia's anxious northern neighbors toughen up	9.4.2018	Salisbury myrkytykset sekä Pohjoismaiden turvallisuustilanne. Nato-jäsenyys. Haastattelussa puolustusministeri Jussi

		Niinistö sekä presidentti Sauli Niinistö. Myös Natosta puhutaan.
Jyrki Katainen won't run for Commission president	27.6.2018	Jyrki Katainen ei lähde EU-komission puheenjohtajakilpailuun. Alexander Stubb mainitaan myös isosti.
Trump to meet Putin in Helsinki on July 16	28.6.2018	Trump tapaa Putinin Helsingissä. Ennakkotiedote.
"Spirit of Helsinki" awakes to host Trump and Putin	13.7.2018	Sekä historiallinen että ajankohtainen katsaus Suomen rooliin neuvottelijana. Trumpin ja Putinin tapaamisen järjestelyjen kuvaamista.
Alexander Stubb launches bid to be next Commission president	2.10.2018	Alexander Stubbin tiedotustilaisuus Brysselissä. Hän ilmoittaa olevansa ehdolla EPP:n ehdokkaana Euroopan Komission puheenjohtajavaaleissa.
Alex Stubb's endurance run	3.10.2018	Pidempi, kuvailevampi versio edellisestä uutisesta. Analyysi myös Stubbista itsestään.
Alexander Stubb fires campaign starting gun	17.10.2018	Stubbin kampanjasta kertova uutinen.
Europe's conservative (non) choice	24.10.2018	EPP-ryhmän vaihtoehtoista kertova kolumni/uutisanalyysi.

Europe's AI ethics chief: No rules yet, please	30.10.2018	Pekka Ala-Pietilä haastattelussa tietotekniikasta ja tekoälystä.
Alex Stubb's campaign in vain	5.11.2018	Stubbin kampanja. Arvellaan, että hän kampanjoi turhaan.
Road to victory for European conservatives' chosen one	7.11.2018	Äänestysprosessin ja sen merkityksen selittäminen tilastojen avulla.
Winners and losers from conservatives' Helsinki lovefest	8.11.2018	EPP:n kokous Helsingissä. Kokouksessa päätettiin puolueen ehdokas Euroopan komission puheenjohtajaksi.
Finnish president denies ever discussing "raking" with Trump	18.11.2018	Sauli Niinistö vastaa Donald Trumpin kommenttiin metsien haravoinnista. Kevyempi, sosiaalisen median referointia ja suomalaisten lähteiden referointia.
Finnish leader targets Trump and Putin in climate-change drive	21.11.2018	Ilmastonmuutos. Sauli Niinistö vaatii suurvalloilta suurempia toimia ilmastonmuutoksen torjunnassa. Jutussa nousee esiin erityisesti arktinen alue ja musta hiili. Myös suomalaisia tutkijoita haastateltu.
Peter Vesterbacka- Politico 28 class of 2019	Ei julkaisupäivämäärää	Politicon listassa ennustetaan, ketkä tulevat muuttamaan Eurooppaa vuonna 2019.

Jussi Halla-aho- The 20 MEPs who matter,for wrong reasons	Ei julkaisupäivämäärää	Politico listasi 20 meppiä, jotka ovat vääristä syistä tärkeitä.
---	------------------------	--

6.2. Tutkimusmenetelmä

Tutkielman metodologisena menetelmänä käytän kriittistä diskurssianalyysia. Haluan nimenomaan selvittää, millaista kuvaa suomalaisista ja millaista maakuvaa Suomesta luodaan EU:ssa ja mediassa.

Diskurssi-termiä käytetään eri tieteenaloilla. Tässä tutkimuksessa määrittelen sen Fairclough'n mukaan. Hänen mukaan diskurssilla on kaksi merkitystä: toinen kielitieteissä ja toinen yhteiskuntateoriassa. Ensimmäinen merkitys kuvaa diskurssia sosiaalisena toimintana, esimerkiksi ihmisten välisissä vuorovaikutustilanteissa. Yhteiskuntateoriassa käytettynä diskurssi kuvaa tiedon muotoa, sosiaalisen todellisuuden rakentajana. Hän painottaa sitä, että esimerkiksi median kieltä tai tekstejä ei analysoida erillään yhteiskunnan diskurssi- tai sosiokulttuurisista käytännöistä, vaan ne aina ovat sidoksissa sen hetkiseen yhteiskunnan sosiokulttuuriin käytäntöihin (Fairclough 1997, 31).

Nykyään diskurssianalyysi ymmärretään sisältävän myös käytetyn kielen analysoimisen osana sosiaalista vuorovaikutusta. Diskurssien analysoimiseen tarvitaan myös tekstin ja tekstin kontekstin analysoimista. Diskurssi on enemmänkin prosessi kuin valmis kokonaisuus. Osa prosessia on diskurssin sisällä oleva teksti, jota ei tule tutkia yksinään (Talbot 2007 ,10).

Myös useat muut tutkijat ovat määritelleet diskurssianalyttisen tutkimuksen rakentavaksi näkökulmaksi kielenkäytön todentamisessa. Usein kielenkäyttö jaetaan todellisuuden kuvaajaksi tai todellisuuden rakentajaksi. Ensimmäinen näkökulma olettaa, että kielenkäytön avulla saadaan tietoa, kun taas toinen näkökulma korostaa sitä, että kielenkäyttö on enemmänkin kuin side todellisuuteen, se on osa todellisuutta. Tämä jälkimmäinen kuvaa juuri konstruktionistista näkökulmaa (Jokinen, Juhila ja Suoninen, 2018, 17).

Fairclough'n mukaan, mikä tahansa osa tekstistä representoi maailmaa samanaikaisesti, kun se rakentaa identiteettejä ja suhteita (Fairclough, 1997, 14).

Kriittinen diskurssianalyysi eroaa analyytteisestä diskurssianalyysistä siten, että analyytteisessä analyysissä pyritään olemaan mahdollisimman avoin tutkittavasta tekstistä löytyville jäsenyksille. Näiden kahden analyysin ero löytyy enimmäkseen tutkimukselle asetetuista tavoitteista. Analyytteisessä analyysissä pyritään olemaan mahdollisimman tietämätön tekstin tuottamasta sosiaalisesta järjestyksestä. Nämä kaksi analyysin muotoa eivät kuitenkaan ole tosiaan poissulkevia. Kriittisestä näkökulmasta aineistoaan katsova tutkija voi antaa myös etukäteen asetettujen oletusten vastaisille näkökulmille mahdollisuuden nousta esiin analyysissä (Jokinen, Juhila ja Suoninen 2018, 300-302).

Kohdistan oman tutkimukseni juuri Fairclough'n ajatukseen diskurssista sosiaalisen konstruktiona yhteiskuntateoriassa, eli siihen, että tekstit muokkautuvat yhteiskunnan mukana, samalla kun ne muokkaavat tekstin sisällä olevaa yhteiskuntaa. Koen, että tämä ajatus soveltuu parhaiten tutkielmaani, ja yleisesti myös siihen, kun tutkitaan, miten media voi vaikuttaa yhteiskuntaan sekä sitä kautta ihmisten mielipiteisiin. Nostamalla esiin tiettyjä näkökulmia, tapahtumia tai henkilöitä, media muokkaa yhteiskuntaa sekä luo lukijoilleen tahallaan tai tahattomasti mielikuvaa esimerkiksi jostain tietystä maasta tai henkilöstä.

Omassa tutkimuksessani tämä tarkoittaa sitä, että ne asiat, joita luetuin EU-politiikkaan keskittyvä lehti nostaa Suomesta, muokkaavat omalla tapaansa lehden lukijoiden käsitystä ja tietoutta Suomen sen hetkisestä ilmapiiristä, politiikasta ja sanalla sanoen, yhteiskunnasta. Samalla voidaan todeta, että lehti myös muokkaa yhteiskuntaa ja ehkä myös poliittista päätöksentekoa nostamalla asioita esille.

6.3. Diskurssianalyysin lähestymistapoja

Diskurssianalyysin lähestymiseen löytyy useita näkökulmia, eikä sitä aina määritellä myöskään tutkimusmenetelmäksi vaan enemmänkin väljäksi teoreettiseksi viitekehykseksi, joka sallii erilaisia painopisteitä tarkastelulle. Diskurssianalyysiin ei ole olemassa mitään ohjenuoraa tai kaaviota, mutta sen viitekehyksen muodostaa useat teoreettiset lähtöoletukset,

joita esimerkiksi Jokinen, Juhila ja Suoninen (2018) listaavat. Heidän mukaansa teoreettiset lähtöoletukset diskurssianalyysissä ovat seuraavat:

1. oletus kielenkäytön sosiaalista todellisuutta rakentavasta luonteesta
2. oletus useiden rinnakkaisten ja keskenään kilpailevien merkityssysteemien olemassaolosta
3. oletus merkityksellisen toiminnan kontekstisidonnaisuudesta
4. oletus toimijoiden kiinnittymisestä merkityssysteemeihin
5. oletus kielenkäytön seurauksia tuottavasta luonteesta

(Jokinen, Juhila, Suoninen 2018,26).

Fairclough (1997) toteaa, että joukkotiedotusvälineiden diskurssin analysoimisessa tulisi keskittyä erityisesti siihen, miten yhteiskunta muokkaa tiedotusvälineitä. Tämä on hyvää ottaa huomioon siksi, että median valta ja rooli voi olla ratkaiseva erilaisten yhteiskunnallisten ja kulttuuristen muutosten leviämässä (Fairclough, 1997, 72).

Erityisesti semioottinen tekstianalyysi tiedotusvälineiden tuottamien tekstien tutkimuksessa osoittaa tekstin suhteen ideologioihin, valtasuhteisiin ja kulttuurillisiin arvoihin.

Kielitieteellinen semioottinen analyysi etsii tekstistä löytyviä epäsuoria kategorioita ja luokitteluja sekä etsii niiden mahdollisia ideologisia vaikutuksia, Analyysissä etsitään myös mahdollisia vaihtoehtoja tai mahdollisia kilpailevia kategorioita, jotka joko puuttuvat tekstistä tai ovat siinä alisteisina (Fairclough, 1997, 38-39).

Jokisen, Juhilan ja Suonisen (2018) painopisteitä tätä edellä mainittua parhaiten kuvaa ensimmäinen teoreettinen lähtöoletus, ” oletus kielenkäytön sosiaalista todellisuutta rakentavasta luonteesta”. Tätä kuvataan myös kriittiseksi diskurssianalyysiksi, josta kerron seuraavassa kappaleessa.

6.4. Kriittinen analyysi tiedotusvälineiden diskurssista

Fairclough'n kriittinen diskurssianalyysi tarkastelee kahta näkökulmaa kielenkäytössä; kieltä sekä yhteiskunnallisena tuotoksena että yhteiskunnallisena vaikuttajana. Kriittinen

diskurssianalyysi pyrkii tunnistamaan tekstin keinoja vallan välineenä yhteiskunnassa (Fairclough, 1997, 76). Toisin sanoen siis voisi ajatella, että kriittinen diskurssianalyysi pyrkii tunnistamaan kielellisen vaikuttamisen keinot ja myös purkamaan näitä, mutta samalla myös murtamaan tiedotusvälineiden käyttämää valtaa.

Fairclough (1997) toteaaakin, että tiedotusvälineet ovat vaikuttaneet julkisen ja yksityisen elämänalueisiin. Tiettyjä mediatapahtumia pystyi aikaisemmin seuraamaan vain paikan päältä, mutta nykyään erilaiset tapahtumat ja virkaanastujaiset ovat yhä enemmän tallennettuja tapahtumia, joita voi seurata melkein maailmanlaajuisesti missä vain. Yksityisestä on tullut julkista, kun uutiskamerat pääsevät seuramaan tunnettujen häitä ja hautajaisia. Joukkoviestinnässä on hyvä ottaa huomioon, kuka saa osallistua viestintään (Fairclough 1997, 54, 58).

Kriittisyys diskurssianalyysissä tarkoittaa myös sitä, että tutkijan täytyy pyrkiä ottamaan huomioon sosiaaliset käytännöt ja erilaiset kielenkäyttötavat, jotka ovat sidoksissa syy- ja seuraussuhteisiin. Näitä sidoksia voi olla vaikea normaalioloissa huomata ja tulkita. Fairclough antaa esimerkin toimittajan ja poliitikon välisessä haastattelussa, jossa on jo valmiina olevia valtasuhteita ja erilaisia oletuksia kummankin oikeuksista, suhteita, tiedosta ja tarkoituksesta. Henkilö, joka ei ole osallistunut vastaavanlaisiin tilanteisiin, ei ehkä osaa tulkita haastattelutilannetta, ja tämä taas edelleen ylläpitää yhteiskuntamme luomaa valtasuhdetta näiden kahden henkilön, eli toimittajan ja poliitikon välillä (Fairclough 1997,75).

Viestintätilanteissa siis yhtyvät teksti, diskurssikäytäntö ja sosiokulttuurillinen käytäntö. Kieli on kaiken lähtökohta. Virkkeistä voi Fairclough'n mukaan tutkia jonkin sosiaalisen käytännön uudelleen esittämistä ja sen sijoittaminen johonkin asiaan tai ideologiaan. Virkkeistä voi myös huomata, millaista lukija- ja kirjoittajaidentiteettiä tekstissä luodaan, ja miten se rakennetaan. Diskurssikäytäntöä tutkiessa täytyy taas ottaa huomioon se, miten tekstiä tuotetaan ja vastaanotetaan. Se on välittäjä tekstin ja sosiokulttuurisen käytännön välillä muodostaen näiden kahden välisen kytköksen. Sosiokulttuurisilla käytännöillä taas tutkitaan, mitä taloudellista, poliittista ja tai kulttuurillista ideologiaa teksti toisintaa. Keskeisiä kysymyksiä analyysissä onkin, mitä arvoja teksti välittää tai kenen valtaa ja ideologiaa se toistaa? (Fairclough 1997, 81-82)

Samat tekijät mainitaan hieman eri sanoin myös Jokisen, Juhilan ja Suonisen (2018) diskurssianalyysin käytännöissä. He ovat jakaneet diskurssianalyysin kolmioon, jonka sisälle kuuluvat merkitykset, kommunikatiivisuus sekä kulttuurisuus. Nämä kärjet ovat toisistaan riippuvaisia, ja esimerkiksi kulttuurisia tekijöitä ei tarkastella yksittäisinä toimijoina vaan yhteisen sosiaalisen todellisuuden muodostumisesta. Kolmion sisällä on kielenkäyttö toimintana ja selonteot (Jokinen, Juhila, Suoninen, 2018, 267-268)

Analyttisessä viitekehyksessä on olennaista se, kuinka viestintätapahtuman välinen suhde esitetään. Nähdäänkö diskurssikäytäntö välittäjänä tekstuaalisen ja sosiaalisen/kulttuurisen välillä, vai muodostaako diskurssikäytäntö sosiokulttuurisen ja tekstuaalisen välisen kytköksen, jolloin sosiokulttuuriset käytännöt muovaavat tekstejä muuttamalla ”diskurssikäytännön luonnetta”. Silloin se muuttaa myös tekstien tuottamisen ja kuluttamisen tapoja, mikä taas näkyy itse tekstin ominaisuuksissa (Fairclough 1997,81-82).

Kriittisessä diskurssianalyysissä tulisi kiinnittää huomiota erityisesti siihen millaiset ja kuinka mittavasti yhteiskunnan muutokset näkyvät tiedotusvälineiden alati muuttuvissa diskursseissa. Tämä painotus tulisi näkyä myös artikkeleiden valinnassa, joissa tulisi painottua aiheet ja alueet, joilla vaihtelua ja epävakautta on huomattavissa samalla tavalla kuin taas ne alueet, joissa yhteiskunta pysyy vakaana ja muuttumattomana. Myös tekstit tulisi analysoida niiden tuotantoon ja kulutukseen liittyvien käytäntöjen valossa (Fairclough 1997,50).

Oma aineistoni on mielestäni kattava, ja vaikka keskittyykin Euroopan unionin politiikasta kertovaan lehteen, oma otos artikkeleista koskettaa montaa eri aihetta sen sisällä. On aihealueita, joissa yhteiskunta kehittyy koko ajan eteenpäin ja muutosta on nähtävissä, mutta toisaalta taas vakautta ilmaisevia tapahtumia ja henkilöitä, joiden voidaan nähdä ilmaisevan tietynlaisen politiikan jatkuvuutta Suomessa ja Euroopassa.

Mitä tulee tekstien tuotantoon sekä niiden kuluttajien analysointiin, uskon että edeltävissä kappaleissa olen tarjonnut riittävän hyvän katsauksen tekstien tuotantoon (itse lehden arvot, sijainti, tuotantotapa ja tarjonta) sekä niiden mahdollisiin kuluttajiin (Euroopan unionin jäsenmaiden kansallinen identiteetti ja lukijakunnan määrittely).

Vaikka analyysini ei ole semioottinen ja kielitieteisiin nojaava, täytyy analyysissa ottaa huomioon myös erilaisia kielellisiä seikkoja. Kun on kyse tiedotusvälineiden tekstien analyysistä, on tarpeellista huomioida yksityiskohtaisesti kielen tekstuuria mutta myös samalla tiedotusvälineiden käyttämää visuaalisia vaikuttamiskeinoja (Fairclough 1997, 50). Tämä siis tarkoittaa sitä, että tulen keskittymään kielen käyttöön ja mahdollisiin kielikuviin sekä joihinkin sanavalintoihin, mutta en tule analysoimaan jokaista käytettyä sanaa.

6.5. Poliitiikan diskurssi tiedotusvälineissä

Fairclough (1997) siteeraa Bourdieuta kirjoittaessaan politiikan diskurssin roolista mediassa. Poliitiikan diskurssi muuttaa ja uusintaa yhteiskuntaa, samaan aikaan kun se muuttaa ja uusintaa ihmisten kokevia representaatioita politiikasta sekä representaatioiden taustalla koko ajan vaikuttavia jäsentämistapoja. Toisin sanoen diskurssi voi muuttua ja uusintaa yhteiskuntaa ainoastaan muuttamalla ja uusintamalla samanaikaisesti yhteiskuntaluokkia ja -ryhmiä. Todellisuuden ja ihmisten luokittelu sekä representointi tapahtuvat samanaikaisesti (Fairclough 1997, 238-239).

Media on politiikassa tärkeä vaikuttamisen kanava. Vaikka puolueet tietävät, että mediaa ei voi länsimaisissa demokratioissa hallita, he tietävät myös sen, että mediaan kannattaa pyrkiä. Median ja poliitikon/politiikan suhde on osittain johtanut politiikan medioitumiseen. Tästä esimerkkinä on esimerkiksi se, että viestintää on kehitetty yhä enemmän ammattimaiseksi. Muutkin yhteiskunnalliset toimijat, kuten poliittiset puolueet ja yksittäiset poliitikot, ovat pyrkineet muuttamaan toimintaansa median logiikan mukaiseksi (Niemi ja Houni, 2018, 14).

7. ANALYYSI

Aineistoni koostuu 19 artikkelista, jotka julkaistiin politico.eu-sivustolla vuoden 2018 aikana.

Analyysivaiheen alussa luin koko aineiston läpi huolellisesti. Artikkelit olivat tulleet tutuiksi jo aineiston keräämisessä, mutta aloitellessani analyysikappaleen kirjoittamista, luin ne ensimmäisen kerran ajatuksella läpi. Toista lukukertaa aloitellessa nostin artikkeleista määritelmiä, joita käytettiin Suomen tai suomalaisen henkilön ympärillä. Yritin pitää tutkimuskysymykseni mahdollisimman kirkkaana mielessäni. Alkuvaiheessa havahduin esimerkiksi siihen, että olin kerännyt enemmänkin suosittuja aiheita enkä artikkeleiden tai artikkeleissa olevien määritelmien diskursseja.

Myöhemmin aloin ryhmitellä artikkeleista nostettuja lainauksia diskursseihin.

Muistiinpanojeni ja tukisanojen avulla aloin löytämään oikeaa suuntaa diskursseille. Lopulta aineistosta nousi esiin neljä erilaista Suomea käsittelevää diskurssia. Esittelen diskurssit seuraavissa alaluvuissa. Olen pyrkinyt jo tässä luvussa yhdistämään luvussa kolme esittelemiäni käsitteitä analyysiin, mutta selkeyden vuoksi teen sen vielä yhteenvedon omaisesti kappaleessa kahdeksan.

Lainaukset artikkeleista ovat analyysissa kursiivilla. Lainaukset on säilytetty alkuperäiskielellä ilmaistuna, jotta tutkimuksessa välttyttäisiin mahdollisilta käännösvirheiltä. Tarvittaessa muutamia sanoja tai lauseita lainauksista on käännetty analyysin tekstiosuudessa, jotta on selvää, mihin lainaukseen viitataan. Joissain tapauksissa lainauksia on lyhennetty. Tällöin lyhennykset on merkitty seuraavalla tavalla: [...].

7.1. Diskurssi 1: Sotilaallisesti itsenäinen Suomi

Politico nostaa useamman kerran aineistossa esille Suomen ulkopoliittisen tilanteen, erityisesti Suomen suhteen naapurimaahan Venäjään. Artikkeleissa yritetään joissakin tapauksissa luoda vastakkainasettelua eri maiden välillä, mutta kokonaisuudessaan diskurssi pysyy hyvin diplomaattisena. Tähän diskurssiin liittyy myös keskustelu ja spekulointi Suomen mahdollisesta Nato-jäsenyydestä. Jäsenyyteen viitataan useampaan kertaan muutamassa eri artikkelissa. Artikkeleissa kerrotaan esimerkiksi, millaisin prosentein Suomen kansa kannattaa jäsenyyttä. Politicon välittämä Suomen maakuva kuitenkin muodostuu

rauhalliseksi, vaikka kyse olisikin vakavasta tilanteesta. Erityisesti artikkelissa Russia's anxious northern neighbors toughen up (9.4.2018), jossa käsitellään eri Pohjoismaiden sekä Baltian maiden puolustusta Venäjää vastaan, Suomesta välittyy vakaa ja itsenäinen kuva kaiken epävarmuuden keskellä.

Yllämainitussa artikkelissa korostuu Politicon maalailema kuva Venäjän uhasta Baltian merellä sekä Venäjän naapurivaltioiden varustelusta luo kuvaa siitä, että jotain olisikin tapahtumassa. Venäjä esittelee lihaksiaan ilmavoimien kanssa, ja Suomi ja Ruotsi ovat lisänneet puolustusvoimiin suunnattua rahaa sekä Naton kanssa on tehty yhteistyötä. Tässä yhteydessä Politico myös sivulauseessa huomauttaa, että Suomi ja Ruotsi eivät ole Naton jäseniä, mutta ovat antaneet Natolle luvan esimerkiksi harjoitella alueillaan.

Moscow has also flexed its muscles in the air over the Baltic Sea. [...]

Finland and Sweden, which are not members of NATO, have boosted defense spending and signed agreements allowing NATO to operate on their territory in the event of a conflict in the region. [...]

In July 2017, the Finnish Border Guard was given new powers to fire upon soldiers without insignia, such as the so-called little green men that Moscow used in its annexation of Crimea from Ukraine in 2014.

Politico 9.4.2018

Suomen puolustusministeri Jussi Niinistö toteaa artikkelissa myös Politicon asettaman diskurssin mukaisesti, että turvallisuustilanne (Suomessa) on muuttunut vuosikymmenessä monimutkaiseksi ja arvaamattomaksi.

Artikkelin uhkaavaa diskurssia vastaan on kuitenkin asetettu presidentti Sauli Niinistön hyvinkin tutulta ja diplomaattiselta kuulostava kommentti, joka luo koko artikkelin uhkaavalle sävyille vastapainoa. Sauli Niinistön kommentti ”dialogi Moskovan kanssa jatkuu”, tuntuu oudolta artikkelin sävyyn verraten, mutta korostaa juurikin Suomen ottavan tilanteen tosissaan, mutta toimivansa itsenäisten päätösten mukaisesti.

Similarly, after announcing the expulsion of a Russian diplomat from Helsinki for the attack in the U.K., Finnish President Sauli Niinistö (no relation to the defense minister) balanced the decision by saying that dialogue with Moscow would continue.

Politico 9.4.2018.

Toinen esimerkki käydystä diskurssista on myös yllättäen Sauli Niinistön presidentinvaalivoittoa käsittelevässä jutussa (28.1.2018). Jutun voisi otsikon ja julkaisuajankohan huomioon ottaen olettaa keskittyvän lähinnä vain Sauli Niinistön voittoon presidentinvaaleissa, mutta ehkä yllättäen jutussa keskitytään Suomen sotilaallisen aseman ja Nato-kannan läpikäymiseen.

Artikkeli myös uusintaa Suomen roolia sotilaallisesti sitoutumattomana maana. Tätä havaintoa tukee esimerkiksi se, että Nato nostetaan artikkelissa useasti esille, vaikka Niinistön ja Suomen kansan kanta asiaan tehdään selväksi. Artikkeliki keskittyy Sauli Niinistön harjoittamaan politiikkaan viime valtakaudellaan. Häntä ei kritisoida, mutta Naton nostaminen artikkelissa näkyvästi esille kielii siitä, että ehkä hänen oletetaan ottavan tähän kantaa tarkemmin myöhemmin.

As Niinistö heads into a second six-year term, future NATO membership remains unlikely.

Niinistö has carefully balanced relations with neighboring Russia and his counterpart Vladimir Putin, while also moving his country closer to NATO, despite remaining outside the military alliance.

Politico 28.1.2018

Valituista lainauksista nousee ilmi se, että Suomi tasapainottelee Venäjän ja Yhdysvaltojen välillä. Nato-kysymyksen ratkaiseminen katsotaan olevan presidentin tehtävä. Kokonaisuudessaan Suomen presidentinvaaleja kuvataan yhdellä sanalla ”tapaukseton (uneventful).” Myös muiden ehdolla olleiden ehdokkaiden Nato-jäsenyyden mielipiteitä nostetaan esille.

Osaltaan myös artikkeli ”Spirit of Helsinki” awakes to host Trump and Putin (13.7.2018) toistaa tätä diskurssia. Vaikka artikkelin pääpaino on Suomen neuvottelijarooli, siinä kerrotaan myös paljolti kontekstia Suomen ja Venäjän suhteisiin. Artikkelissa kerrotaan, kuinka Suomi hyppäsi heti EU:hun Neuvostoliiton kaaduttua, eikä ole katsonut taakse sen jälkeen. Artikkelissa luodaan taas vastakkainasettelua erityisesti Naton ja Venäjän välillä, mutta mainitaan kuitenkin, että Suomi haluaa näyttää, kuinka on karistanut kylmän sodan neutraaliuden, mutta Helsinki työskentelee yhä Moskovan kanssa. Tämä (nopea ja pelkistetty) historiakatsaus kuitenkin tukee juuri Suomen itsenäistä sotilaallista neuvotteluasemaa.

[...] while Finland is now eager to show the world that it has shed its Cold War neutrality, Helsinki continues to maintain working contacts with Moscow.

Politico 13.7.2018

Nato-jäsenyyden esille nostamiseen löytyy Politicon taustasta useita perusteita. Ensinnäkin Politicon omistaa yhdysvaltalainen lehtiyhtymä ja toisekseen monet Euroopan maat ovat liittyneet Natoon. Suomen halu pysyä riippumattomana maana sotilaallisesti voidaan nähdä poikkeuksena Euroopassa, ja sen takia asia nostetaan esille useaan kertaan.

Maakuvan kannalta tämä diskurssi on mielestäni kuitenkin hyvin tuttu, eikä tuo Suomelle mitään uutta roolia tai näkökulmaa. Erityisesti artikkeleissa korostuu myös Suomen valmiudet toimia sotilaallisesti itsenäisenä, vaikkakin Suomen armeija harjoittelee pohjoismaalaisten ja jopa Naton kanssa. Suomalaisten identiteetti pohjautuu uskoakseni juuri tähän, olemme onnistuneet nousemaan muiden maiden vallasta sekä onnistuneet toimimaan maailman politiikassa itsenäisesti jo yli 100 vuotta. Ehkä se on jopa suomalaisille pieni ylpeyden aihe, ettemme ole liittyneet Natoon. Tämä diskurssi kuitenkin tarjoaa monille varmasti uutta tietoa Suomesta ja historiastamme. Monella kuitenkin saattaa olla mielipiteitä siitä, onko Natoon liittyminen Suomelta hyvä vai huono päätös. Se saattaa myös vaikuttaa siihen, miten tämä diskurssikategoria vaikuttaa maakuvaan ja identiteettiin.

7.2. Diskurssi 2: Suomi neuvottelijana

Suomi nähdään aineistoin artikkeleissa myös neuvottelijana muiden maiden välillä. Erityisesti tässä aineistossa korostuu Venäjän ja Yhdysvaltojen välinen neuvottelu heinäkuussa 2018, jolloin kyseisten maiden johtajat tapasivat Helsingissä.

”Spirit of Helsinki” awakes to host Trump and Putin (13.7.2018) artikkeli korostaa Suomen (rauhan)neuvottelijan roolia. Artikkelissa Helsingin ja suomalaisten rooli maailman kriisien neuvottelijana nostetaan esille useiden jutussa olevien kielikuvien avulla. Jo otsikko, joka vapaasti suomennettuna kuuluisi näin ”Helsingin henki herää isännöimään Trumpia ja Putinia”, nostaa Helsingin (ja Suomen) roolia neuvottelijana.

Artikkelissa kuvailaan ehkä hieman leikkimielisestikin, kuinka kaupunki ottaa tuomarin paidan pois varastosta.

It's time for Finland to bring its referee shirt out of storage: Donald Trump and Vladimir Putin are coming to town.

Politico 13.7.2018

Koko artikkelin kontekstina toimii historialliset tapahtumat Yhdysvaltojen ja Venäjän (Neuvostoliiton) johtajien kanssa Helsingissä. George H.W. Bush ja Mihail Gorbatsov tapasivat Helsingissä 1990, Bill Clinton ja Boris Jeltsin tapasivat Helsingissä 1997. Tämän lisäksi artikkelissa mainitaan 1975 Etykin kokous Helsingissä, joka artikkelin mukaan ”kruunaa kaupungin diplomaattiset suoritukset.”

Artikkelissa haetaan jotain ehkä selittämätöntä Helsingin henkeä, ja sen vaikutusta neuvotteluihin Venäjän ja Yhdysvaltojen välillä.

[...]Tshi good faith dialogue between adversaries was dubbed “the spirit of Helsinki,” and it still influences Finland’s foreign policy today.

Politico 13.7.2018

Kaikkien näiden seikkojen esille tuominen tässä yhteydessä rakentaa sekä Suomen maakuvaan että suomalaisten identiteettiä. Tuomalla esiin Suomen saavutuksia politiikan rintamalla ja vaikeissa neuvottelutilanteissa, artikkeli korostaa Suomen suhdetta idän ja lännen välillä. Vaikka tämä diskurssi on hyvin samankaltainen edelliseen diskurssiin verrattuna, päätin erottaa nämä kaksi erillisiksi. Koen, että tämä diskurssi toimii enemmänkin pehmeän vallan kautta kuin ensimmäinen diskurssi. Pohjimmiltaan ne ehkä ovatkin samaa diskurssia, hieman eri näkökulmista nostettuja, mutta on tärkeää erottaa, että Suomi toimii myös neuvottelijana.

Heinäkuun 2018 Trumpin ja Putinin tapaaminen Helsingissä oli varmasti yksi eniten Suomen maakuvaan luoneista tapahtumista kaikkialla maailmassa vuonna 2018. Helsingistä raportoivat useat ulkomaalaiset mediat usean päivän ajan. Tutkielmani aineistoissa oli aiheesta vain 13.7. julkaistu artikkeli sekä nopea sähköpostinen 28.6. Artikkelien vähäisyyttä voin vain spekuloida, ehkä muut artikkelit tehtiin Politicon amerikkalaislehteen tai vain esimerkiksi podcasteina.

Myös artikkelissa *Finnish leader targets Trump and Putin in climate-change drive*, (21.11.2018) toistetaan Suomen ja Venäjän, Suomen ja Yhdysvaltojen hyvää suhdetta ja Suomen roolia näiden kahden valtion välisenä linkkinä. Tasavallan presidentti Sauli Niinistö haluaa käyttää näitä hyviä suhteita hyväkseen ja luoda huippukokouksen koskien arktista aluetta ja ilmastonmuutosta.

Heinäkuinen huippukokous Suomessa ehkä rakensi tilaisuutta myös Suomen presidentille jatkaa tätä roolia neuvottelijana sekä laajentaa suhteiden käyttöä myös ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Kokonaisuudessaan tässä diskurssikategoriassa luodaan diskurssia siitä, että Suomi on ottanut paikkansa aktiivisena neuvottelijana, sitoutumatta mihinkään tai kehenkään liian paljon. Artikkeleissa nousee myös esille historiallisia tekijöitä, jotka voivat olla osalle lukijakuntaa tuntemattomia.

Erityisesti tässä diskurssissa on tärkeää juuri kontekstin luominen. Tapahtumat voivat vaikuttaa pieniltä ja mitättömiltä, mutta ottaen huomioon Suomen historian molempien

suurvaltojen kanssa, tapahtumat ja Suomen rooli niissä voi ihmisten mielissä kasvaa, vaikuttaen juuri median välittämään ja luomaan maakuvaan.

Suomen maakuva pohdittaessa voi olla hyvä, että näyttäydymme ystävällisenä ja hyväksyvänä maana. Trumpin ja Putinin pitämä kokous toi Suomelle paljon näkyvyyttä ja myös positiivista sellaista. Positiivinen maakuva voi vaikuttaa juurikin esimerkiksi yrityksiin tai yksittäisiin turisteihin. Suomen esillä olo mediassa ja kansainvälisissä tapahtumissa luo tunnettavuutta ja maakuva.

7.3. Diskurssi 3: Suomi periferiasta edelläkävijäksi

Tämä diskurssikategorian alle on kerätty artikkelit, joissa nousee erityisesti esille Politicossa diskurssit, jotka korostavat Suomen roolia edelläkävijänä tai Suomen halua nousta edelläkävijäksi jollakin tietyllä alalla. Tätä diskurssia käytiin aineistoissa esimerkiksi ilmastonmuutoksen, teknologian, tekoälyn ja politiikan saralla.

Suomi nostetaan edelläkävijäksi esimerkiksi artikkelissa Finland's race for Arctic riches, julkaistu 28.3.2018. Artikkelit käsittelee arktista aluetta, ja sen sulamisen myötä avautuvista uusista mahdollisuuksista. Suomi nousee artikkelissa tekijäksi, jolla on jo alueella tulevaisuudessa tarvittavaa osaamista. Artikkelissa esitellään myös useita käynnissä olevia hankkeita.

Suomi määrittelee itsensä kokonaan arktiseksi maaksi omassa arktisessa strategiassaan. Kuitenkin Arktisen neuvoston käyttämässä rajauksessa Lapin maakuntaraja on arktisen alueen eteläraja. Arktinen alue, eli Arktis on maantieteellinen alue, jolla ei ole yhtä oikeaa määritelmää. Se voidaan joko määritellä lämpötilan, metsänrajan, ikiroudan tai kulttuurillisesti tai poliittisesti. Esimerkiksi pohjoinen napapiiri rajaa arktisen alueen auringon säteilyn mukaan. Lämpötilan mukaan määriteltynä jokaisen kuukauden keskilämpötila jää alle +10 Celsiusasteen. Ilmaston lämmitessä arktinen alue kuitenkin tulee kutistumaan, jos käytetään lämpötila, metsänrajan, ikiroudan tai jääpeitteen määritelmään. Pysyvin rajauksista on pohjoinen napapiiri (Arktinen keskus, Perustietoa arktisesta alueesta 2019).

Politicon artikkelissa puhutaan kasvusta, vaikutuksista liiketalouteen ja turismiin, yksittäisten toimijoiden tarjoamasta tiedosta ja osaamisesta jäänmurtaajien rakentamisessa. Suomi ja keskeiset tekijät Suomessa vaikuttavat olevan valmiina arktisen alueen valloittamiseen.

But the city of 200,000 may soon be a vital hub for Helsinki as the government looks to leverage Finland's location as the European Union's northernmost point to become the bloc's gateway to the Arctic and to Asia over the next 30 years.

Politico 28.3.2018

Tässä lainauksessa käy ilmi, että tämä pieni 200 000 ihmisen kaupunki tulee olemaan Helsingille tärkeä vipuvoimaa antava kaupunki. Vipuvoimalla (leverage) tässä viitataan mielestäni kaikkeen kasvuun, mitä esimerkiksi turismi ja ulkomaankauppa voisi tuoda Suomelle arktisen alueen sulaessa. Tässä myös todetaan, että Suomen tavoite olisi tulla Euroopan unionin pohjoisin piste, ja tätä kautta koko Euroopan unionin väylä Aasiaan. Suomi siirtyisi täten maantieteellisessä merkityksessä tärkeäksi alueeksi.

Artikkeli antaa myös puheenvuoron esimerkiksi Peter Vesterbackalle, joka suunnittelee tunnelia Helsingin ja Tallinnan välille. Hän nostaa esille, että Suomi on periferia. Ongelmaan on löydettävä ratkaisu.

"It's about trying to fix the problem of Finland being the periphery," said Peter Vesterbacka, a Finnish entrepreneur and former executive of Rovio, the gaming company behind Angry Birds, who is working to bring in Chinese investors through a public-private partnership to finance the tunnel. "For Europe, we are on the edge, but if you look at this from a Eurasian or Arctic perspective, we are right there at the center."

Politico 28.3.2018

Artikkelissa todetaan myös suoraan, että Suomi ei halua jäädä jälkeen [arktisen alueen hyödyntämisessä].

[...]Finland doesn't want to be left behind.

Politico 28.3.2018

Edellä mainittu lause luo vastakkainasettelua Suomen ja muiden valtioiden välille. Tässä kilpajuoksussa arktisen alueen taloudellisten hyötyjen hyödyntämisessä Suomi esitetään yhtenä kilpailijana esimerkiksi Kiinan, Venäjän ja Yhdysvaltojen kanssa. Artikkelissa Suomi näyttäytyy maana, joka on kuitenkin valmistautunut tähän kilpailuun. Useiden eri hankkeiden esittely ja asiantuntijoiden haastattelut alueen potentiaalista korostaa tätä valmistautumista ja arktisen alueen tärkeyttä.

Both the Finnish and Norwegian governments see the railway as an avenue for economic growth in their underdeveloped northern regions that could help a booming tourist industry.

Politico 28.3.2018

“It will take years for many countries to build new icebreakers,” said Tero Vauraste, the CEO of Arctia, motioning at a map of the Arctic with a Finnish flag at the center in his Helsinki office. “So we’ll provide our services to anyone that needs them.”

Politico 28.3.2018

Nostan esille vielä yllämainitun sitaatin, sillä mielestäni se kuvaa hyvin juuri tätä diskurssia. Haastateltavan lainauksessa tulee mieleen, että Suomi haluaa vastata tulevaisuudessa jäämurtajien kasvavaan tarpeeseen. Ajatus siitä, että meillä on jo valmiina tulevaisuudessa tarvittavia työkaluja, joten muiden maiden ei tarvitse kuin ostaa näitä palveluita meiltä, kuvaa mielestäni hyvin juuri tätä diskurssia. Arktiselle alueelle haluavien ei tarvitse keksiä pyörää uudestaan.

Artikkeli asettaa Suomen yhdeksi keskeisimmäksi tekijäksi arktisella alueella. Artikkelissa esitetyt ratkaisuvaihtoehdot (esimerkiksi Jäämeren rata, Helsinki-Tallinna tunneli ja jäämurtajat) kertovat siitä, että Suomi on lähtenyt jo kehittämään ideoita tulevaisuuden varalle. Suomi siis näyttäytyy eteenpäin katsovana maana. Tässä artikkelissa tuodaan vahvasti esille juuri liiketaloudellista hyötyä samalla kun taka-alalle jää esimerkiksi saamelaisten oikeudet ja luonto.

Toinen diskurssia toistava artikkeli on Euroopan tekoäly etiikkapäälliköstä Pekka Ala-Pietilästä kertova artikkeli (Europe's AI ethics chief: No rules yet, please, 30.10.2018). Artikkelissa toistuu tekoäly, ja siihen liittyvä eettiset ongelmat ja säädökset, joita suomalainen yrittää toppuutella.

Pekka Ala-Pietilän kerrotaan artikkelissa olevan entinen Nokian pomo ja tekniikan yrittäjä, joka kaitsee EU:n yrityksiä tulevaisuuden teknologian säännöstelylle. Vaikka aiheena ei ole Ala-Pietilä itse, hänen taustaa käydään usein läpi. Sillä yritetään varmasti tuoda esille asiantuntija asemaa.

An economist by training, Ala-Pietilä spent more than two decades climbing the ranks of tech giant Nokia. He co-founded a tech company and sits on the boards of software companies SAP and Netcompany. In recent years, he has also ventured into politics, advising the Finnish government on tech policy.

Politico 30.10.2018

Mielestäni juuri tämä luo diskurssia Suomesta ja suomalaisista edelläkävijänä teknologiassa. Diskursseja rakennetaan myös vertaamalla Euroopan teknologian kehittymistä Yhdysvaltojen ja Kiinan teknologian kehittymiseen. Artikkelin tarkoitus ei ole pelotella lukijaa, vaan luoda avoimempaa ilmapiiriä tekoälylle.

Vaikka tämä artikkeli luo ehkä enemmän kuvaa Euroopan mantereen teknologian kehittämisestä kuin Suomen, se kuitenkin luo ja toisintaa kuvaa Suomesta edelleen teknologisenä edelläkävijänä. Monet Politicon lukijoista varmasti muistavat vielä hyvin Nokian ja sen tuoman teknologisen osaamisen Pohjois-Eurooppaan. Tuskin on myöskään sattumaa, että Ala-Pietilä on valittu luotsaamaan Eurooppaan tekoälyä. Varmasti suomalaisissakin tämä tuo mieleen menneen Nokian ja toisaalta taas nyt kukoistavan pelialan.

Teknologian edelläkävijä diskurssiin liittyy myös Peter Vesterbackan nimeäminen Politicon 28 class of 2019 listalla. Listalla nimetään henkilöitä, joiden uskotaan muokkaavaan Eurooppaa tulevana vuotena.

Vesterbacka esitellään lyhyessä kuvailussa Angry Birds-pelien kautta yleisölle. Tällä halutaan erityisesti sijoittaa hänet peli- ja teknologia-alalle sekä samalla tuoda yleisölle jotain tuttua.

If the mobile game “Angry Birds” is about breaking down barriers, Peter Vesterbacka’s next project takes the ambition to a whole new level.

Vesterbackaa kuvaillaan kuitenkin ”tylsäksi visionääriksi, unelmoijaksi”, joka erottautuu bisnesmiehistä punaisella hupparillaan.

Artikkeli kertoo Vesterbackan Helsingin ja Tallinnan tunnelihankkeesta, jota kuvaillaan Politicon artikkelissa ”tieteiskirjallisuudeksi.” Artikkelissa toistuu myös Vesterbackin idea pohjoismaalaisesta ”Silicon Valleysta”, kuten myös Vesterbackin tausta markkinoinnissa eikä rakennusosalalla. Artikkelissa myös todetaan, että tämä ei olisi pelkästään Suomen tavoitteiden mukaista mutta tärkeää myös koko Euroopan kannalta.

[The project] sounds like science fiction, but Vesterbacka talks about the plans with nonchalance.

His ambitions are global. Finland is the European Union’s most northern and most eastern country, and Vesterbacka envisions his homeland as a launching pad for Europe as global trade reorients toward China.

Vertaukset tieteiskirjallisuuteen ja Vesterbackan taustaan esimerkiksi Rovio-pelifirmassa korostavat diskurssia edelläkävijöistä. Suomea on pidetty jo aikaisemminkin esimerkiksi Nokian ja teknologiateollisuuden kautta edelläkävijänä, mutta tämän artikkelin diskurssi antaa ymmärtää, että Suomessa halutaan liittyä yhä kiihtyvämpään tahtiin kiinni muuhun Eurooppaan, fyysisillä hankkeilla (arktisen alueen kehittäminen ja tunnelihanke Tallinnaan) ja ajattelutavoilla.

Suomi nousee edelläkävijänä esille myös ilmastonmuutoksen torjunnassa. Artikkelin Finnish leader targets Trump and Putin in climate-change drive, (21.11.2018) kertoo siitä, kuinka Suomi ”johtajansa” kautta haluaa patistaa kahta suurvaltion johtajaa ilmastonmuutoksen vastaisiin toimiin.

Politicon artikkeli korostaa Suomen roolia ilmastonmuutoskeskustelun edelläkävijänä jo pelkästään sillä, että Suomi yrittää järjestää kahden suurvallan tapaamista.

Niinistö has tried to make a business-friendly pitch to Putin and Trump that cleaning up old-fashioned factories and power plants and working to stop oil fields flaring extra gas can yield results.

“[Black carbon] is a vehicle to bring them together and get them talking about the environment,” Niinistö told POLITICO in an interview at his seaside residence overlooking the Baltic Sea in Helsinki. “If we take even a modest step, it’s a confession in a way from them that there is a problem.”

[...] the Finnish president said he wants to elevate the forum and host the first-ever meeting of the council’s heads of state.

Politico 21.11.2018

Luokittelen tämän artikkelin juuri tähän diskurssikategoriaan siksi, että artikkelissa tulee esille Suomen rooli edelläkävijänä verrattuna Venäjän ja Yhdysvaltojen päättäjien ajattelutapoihin. Mutta myös siinä, että Niinistö haluaa kutsua nämä kaksi päättäjää arktisen neuvoston kokoukseen.

Tämän artikkelin luokittelemista juuri tähän diskurssikategoriaan tukee myös Sauli Niinistön pitämä puhe YK:n ilmastokokouksessa syyskuussa. Yle kirjoitti, että Sauli Niinistö haluaa Suomen olevan esimerkkinä muille maille ilmastonmuutoksen torjunnassa (Yle 23.9.2019).

Osaltaan myös tätä aikaisemmin julkaistu artikkeli metsien haravoinnista (Finnish president denies ever discussing ”raking” with Trump, 18.11.2018) korostaa Suomen ja suomalaisten roolia esimerkiksi juuri ilmastonmuutoksen torjunnassa, mutta myös antaa järkevän ja tietoon perustuvan kuvan metsän hoidon edelläkävijänä.

Nämä kaksi viimeksi mainittua artikkelia luovat edelläkävijän mainetta Suomesta ja suomalaisista. Artikkelit korostavat toimia, pieniä tai suuria, ja näyttävät, kuinka se kaikki on sidoksissa politiikkaan. Näiden kahden artikkelin luoma maakuva Suomesta korostaa luontoa, halua toimia ilmastonmuutosta vastaan ja ottaa myös muut päättäjät siihen mukaan.

Artikkeleissa tulee esille, että Suomi on metsien ja järvien maa, mutta pidämme myös huolta niistä. Jos aikaisemmin Suomen maakuva on perustunut juuri luontoläheisyyteen, on vain loogista, että olisimme ilmastonmuutoksen torjunnassa edelläkävijöitä.

Kokonaisuudessaan tämä diskurssi luo Suomesta maakuvaan maana, jossa koko ajan tapahtuu jotain koko Euroopan hyväksi. Artikkelit korostavat juuri teknologian osaamista ja toimeen ryhtymistä. Emme ole jääneet odottelemaan esimerkiksi arktisen alueen kanssa, vaan meillä on meneillään jo useampia hankkeita sitä koskien. Mietimme samalla myös, miten voisimme myydä tätä osaamista muille. Mielestäni tästä on hyvä esimerkki juuri arktista aluetta käsittelevässä artikkelissa, jossa yrittäjä toteaa, että meillä on jo osaaminen jäänmurtajien valmistuksessa, voimme jakaa sen myös muille. Selvää on, että Suomi on varautunut ja voimme myös myydä osaamista myös muille tulevaisuudessa.

Koko Eurooppa pohtii myös ilmastonmuutoksen torjumista, sillä välin kun Suomen Tasavallan presidentillä on jo meneillään suunnitellut Yhdysvaltojen ja Venäjän mukaan ottamisesta.

Kaikki tähän diskurssiin kuuluvat artikkelit korostavat suomalaisten yrittelijäisyyden diskurssia. Tämä liittyy vahvasti sekä maakuvaan että suomalaisten identiteettiin. Artikkelit tuntuvat sanovan, että Suomi täytyy ottaa vakavasti usealla kentällä. Suomi ei ole periferia vaan edelläkävijä.

7.4. Diskurssi 4: Poliitiikan keskeiset tekijät – tulevaisuudessa

Politicon vuoden 2018 uutiskynnyksen ylitti alkuvuodesta Suomen presidentinvaalit ja loppuvuodesta EU:n Splitzenkandidat-valinta. Splitzenkandidaatiksi pyrki myös EPP-puolueesta suomalainen Alexander Stubb ja presidentinvaaleista Politicossa nostettiin esiin Laura Huhtasaari.

Stubbia seurattiin yhteensä kahdeksan artikkelin verran ja Huhtasaaresta kirjoitettiin yksi laajempi artikkeli.

Mielenkiintoista molempien henkilöiden kohdalla on, että heistä oltiin kiinnostuneita ihmisinä, mutta kummankaan voittomahdollisuuksiin ei juuri näissä vaaleissa uskottu. Sekä

Stubbin että Huhtasaaren ehdokkuutta seuratessa kirjoitettiin, että he tuskin tulevat voittamaan omia vaalejaan. Tämän lisäksi kuitenkin oltiin valmiita ennustamaan, että nämä henkilöt tulevat olemaan tärkeitä tekijöitä politiikassa myöhemmin. Tämä diskurssi nostaa erityisesti Suomen maakuvaan politiikan saralla, vaikka suomalaiset ja Suomen politiikka ei tällä hetkellä olisi keskeistä EU:n politiikan saralla, se tulee olemaan keskeistä tulevaisuudessa.

Laura Huhtasaari esitellään juuri ennen Suomen presidentinvaalien ensimmäistä äänestyskierrosta.

The candidate of the far-right Finns Party is an outlier in both style and substance. She won't win Sunday's presidential election but she's using her time in the spotlight to push her party's anti-immigrant, anti-establishment message.

The presidential bid has also been a dress rehearsal to hone her political skills and introduce her message into mainstream Finnish politics, which Huhtasaari believes is fertile terrain for her populist ideas.

But unlike Le Pen, Huhtasaari's odds of winning the presidency are a long shot.

Politico 26.1.2018

Ensimmäisessä lainauksessa Huhtasaarta kuvaillaan syrjäiseksi ja poikkeavaksi hahmoksi (outlier) sekä asiaosaamisellaan että tyyliensä. Asiaosaamisella viitataan luultavasti hänen toistaiseksi lyhyeen poliittiseen uraan sekä hänen valtavirrasta poikkeaviin mielipiteisiinsä. Esiin nostetaan se, että hän ei tule voittamaan vaaleja, mutta on päättänyt käyttää aikansa julkisuudessa. Sanat ”dressrehearsal” ja ”fertile” viittaavat myös hänen edustamaansa ”perinteiseen” naisen malliin.

Juttu keskittyy myös Huhtasaaren oman politiikan lisäksi paljolti siihen, kuinka populismi on vasta rantautunut Suomen politiikkaan. Huhtasaaren rinnalle nostetaan muissa Euroopan maissa menestyneitä ja samaan politiikan suuntaan keskittyneitä poliitikkoja. Häntä verrataan ranskalaiseen populistipuolueen johtajaan Marine Le Peniin sekä Britanniassa vaikuttavaan

Nigel Farageen. Le Pen oli myös ehdolla Ranskan presidentinvaaleissa, joissa voiton kuitenkin lopulta vei Emmanuel Macron ja hänen edustamansa liberaalipuolue En Marche. Sekä Le Penin että Faragen puolueet ovat kuitenkin olleet voitokkaita. Huhtasaaren sijoittaminen Le Penin ja Faragen kanssa samaan kategoriaan kuvaa sitä, että heitä ei pelkäästään yhdistä puolueet ja politiikka, mutta myös heidän mahdollinen menestys tulevaisuudessa.

Alexander Stubb ilmoitti hakevansa Komission puheenjohtajaehdokkuutta omassa (EPP) puolueessaan. Stubbin matkaa uutisoitiin näyttävästi Politicossa parin kuukauden kestävän kampanjoinnin aikana: Alexander Stubb launches bid to be next Commission president (2.10), Alex Stubb's endurance run (3.10), Alexander Stubb fires campaign starting gun(17.10), Europe's conservative (non) choice (24.10), Alexander Stubb's campaign in vain (5.11.), Road to victory for European conservatives' chosen one (7.11), Winners and losers from conservatives' Helsinki lovefest (8.11.).

Seuraavissa Stubbin ehdokkuutta kuvailevissa lainauksissa tulee esille myös samat vähäiset voitonmahdollisuudet, kun mitä Huhtasaaresta esitettiin.

One EPP official called Stubb a "pro-austerity technocrat" from a small country, who would be supported only by a small group of Northern EU countries.

Politico 19.4. 2018

Under pressure from hard-right nationalists and Euroskeptics, the well-oiled political machine seems primed to deliver the nomination to Manfred Weber,[...]

Politico 24.10.2018

Indeed, the only question party insiders seem to be asking — given that delegates in Helsinki will cast their votes by secret ballot — is how wide a margin of victory Weber will achieve.

Politico 5.11.2018

Mielenkiintoista onkin sekä Huhtasaaren että Stubbin ehdokkuus nostetaan näkyvästi esille, vaikka heidän voittomahdollisuuksiin ei uskota. Molempien ehdokkuuksien yhteydessä kuitenkin nostetaan esille se, että tulevaisuudessa nämä poliitikot ovat luultavasti suuria tekijöitä.

Esimerkiksi Huhtasaaresta kirjoitetaan seuraavanlaisesti:

However, Huhtasaari has not let her candidacy go to waste. The inexperienced politician — she's been in parliament for only three years — has used the national platform to prime the Finns Party's base ahead of parliamentary and European elections in 2019 and regain momentum following its removal from the coalition government last summer.

Before entering parliament, Huhtasaari was a teacher of religion and taught children with special needs, and she's extended this personal touch to her politics. This has allowed Huhtasaari, the vice president of the Finns Party, to emerge as its public face, while Jussi Halla-aho, the party's leader and a member of European Parliament, stays in the background as a strategist.

Politico 26.1.2018

Artikkelissa korostetaan, että Huhtasaari on käyttänyt ehdokkuuttaan saadakseen huomiota itselleen ja puolueelleen tulevissa Eurovaaleissa. Presidentinvaalien myötä Huhtasaaresta on tullut oman puolueensa kasvot, kun taas puolueen puheenjohtaja on toiminut taustalla. Myös viittaukset muihin Euroopan menestyneisiin populistisiin liikkeisiin, joilla on jo valtaa, toimii myös Huhtasaaren nostatuksena.

Huhtasaari's style is a patchwork of other anti-immigrant populist politicians, borrowing Le Pen's merging of tough nationalism and motherhood, adopting former United Kingdom Independence Party leader Nigel Farage's Euroskepticism, and remixing Trump's slogans to local versions [...]

26.1.2018

Myös Alexander Stubbille kaavailtiin tulevaisuuden suunnitelmia. Spitzenkandidat- ehdokkuuden voittamisen tärkeyttä vähätellään artikkeleissa. Koko valintaprosessiin ei uskottu alun alkaenkaan, joten miksi sen voittamisella olisi paljon painoa. Voittamisen tärkeyden sijaan, artikkeleissa nousee juuri tulevaisuuden päätösten tekijän rooli. Kuten Politico 5.11. julkaistussa kirjoituksessa toteakin, voittaminen ei ole kaikki kaikessa. Häviämisen tavalla voi olla paljonkin merkitystä.

In the EU, however, winning is not necessarily everything. How you lose can also matter a lot — as Michel Barnier, who finished second to Juncker in the 2014 EPP nominating competition, can testify.

5.11.2018

Stubb is virtually guaranteed a prominent role in the EU leadership going forward, perhaps as a digital czar, given his interest in the risks and opportunities of technological disruption. He will no longer be a target of opposition parties, and he faces none of Weber's risks. If the Spitzenkandidat process unravels, Stubb could even emerge as a compromise candidate [...]

Politico 8.11.2018

Uskon, että EPP-puoleen Spitzenkandidatin valintaa seurasivat Politicossa monet henkilöt. Ehdokkaan valinnasta uutisoiminen kuuluu mielestäni Politico EU:n perustavanlaatuisiin työtehtäviin, sillä tässä vaiheessa valittu puolueen ehdokas voisi olla Euroopan komission puheenjohtaja myöhemmin. Tämän valinnan uutisointi oli myös ainoa suoraan EU-politiikkaan keskittyvä aihe, joka tuli esille tutkielman aineistossa.

Alexander Stubbin entinen rooli Suomen pääministerinä mainittiin jollain tavalla ainakin kerran jokaisessa aiheeseen liittyvässä artikkelissa. Voi olla, että suomalaisuuden korostamisella halutaan juuri luoda lukijoissa tietynlaista kuvaa henkilöistä. Lainaten Stuart Hallin (1997) jaettujen merkitysten ja representaation käsitettä, suomalaisuus on käsite, joka on luotu kulttuurin ja kielen avulla. Suomalaisuus voi toki tarkoittaa eri ihmisille erilaisia asioita, eikä yhtä määritelmää ole. Mutta niin Alexander Stubbin kuin Laura Huhtasaaren kuin kaikkien muidenkin mainittujen suomalaishenkilöiden kohdalla, suomalaisuus kuitenkin

merkitsee jotakin. Heidät halutaan sijoittaa ehkä jo valmiiksi määriteltyyn suomalaisuuden identiteettiin, jotta lukijat osaisivat paremmin muodostaa heistä ajatuksia.

Toisaalta suomalaisuuden mainitseminen heidän yhteydessä nostaa samalla Suomen maakuva ja myös suomalaisten identiteettiä. Stubbin aikaisempi pesti Suomen pääministerinä voi kertoa esimerkiksi siitä, että nykyisen Suomen pääministerin arvo ulkomaalaisten kollegoiden kanssa nousee. Tällä voidaan haluta myös luoda merkityksiä sille, mitä tarkoittaa Suomen pääministeriys, ja millä tasolla Suomen sisäpolitiikka on. Jo kahta Suomen entistä pääministeriä houkuttelee yhteen EU:n korkeimpaan virkaan, ja he kilpailevat muiden eurooppalaisten huippupoliitikkojen kanssa samoista rooleista. Tämä voi lisätä Suomen houkuttelevuutta ja esimerkiksi kiinnostusta Suomen politiikkaan sekä mediassa että yksittäisten kansalaisten toimesta. Samalla artikkelit käyvät läpi esimerkiksi Alexander Stubbin kautta Suomen edellisiä hallituksia ja monipuoluejärjestelmää sekä Laura Huhtasaaren kautta äärioikeiston nousua Suomessa.

8. JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä kappaleessa vastaan tarkemmin luvussa neljä esittämiini tutkimuskysymyksiin, jotka olivat: millaisia diskursseja Politico EU loi Suomesta vuonna 2018?

miten suomalainen kansallinen identiteetti muodostuu EU-kansalaisen identiteetin sisällä?

Pohdin myös hieman, että kiinnittykö uutisoinnin huomio pitkälti Euroopan unionin puheenjohtajuuksien tai merkittävien komissaarinsalkkujen uutisointiin, kuten kirjassa Reunalla vai ytimessä (Raunio ja Saari 2017) annetaan olettaa?

Suomesta kirjoitettiin ahkerasti vuonna 2018. Analysoitujen artikkelien perusteella voi myös sanoa, että Suomea käsiteltiin muutenkin kuin vain EU-salkkujen jakoa koskien. Oikeastaan tätä aihetta ei käsitelty ajanjaksossa ollenkaan, tämä johtui varmasti siitä, että Euroopan parlamentin vaalit sekä täten salkkujen jakaminen tuli ajankohtaiseksi vasta vuoden 2019 syksyllä. Kuitenkin Euroopan komission tulevaa puheenjohtajaa spekuloidiin paljolti, tähän liittyi juuri Alexander Stubb in Splitzenkandidat-kampanjan seuraaminen, kun hän pyrki EPP-puoleen ehdokkaaksi Euroopan komission puheenjohtajavaaleissa. Palaan tähän vielä myöhemmin tässä luvussa.

Aineistosta nousi neljä erilaista diskurssia. Joistakin artikkeleista löytyi useampi diskurssi, joten on vaikea määritellä määrällisesti, mikä diskurssi oli suosituin. Käyn seuraavaksi läpi jokaisen diskurssikategorian sekä siihen liittyvän Suomen maakuvan tiivistetysti.

Ensimmäiseen diskurssiin liittyvät esiin nostetut Suomen Nato-jäsenyyden kannatus sekä ulkopoliittikka erityisesti Venäjään päin. Diskurssin esille nostama makekuva on tuttu varmasti monelle suomalaiselle, mutta voi ehkä olla yllätys henkilölle, joka ei ole kiinnittänyt asiaan paljon huomiota. Ottaen huomioon Politicon lukijakunnan, olen kuitenkin vakuuttunut siitä, että Suomen ja Venäjän yhteinen historia ei tule yllätyksenä. Diskurssi korostaa Suomen itsenäisyyttä ja suomalaisten ylpeyttä siitä. Se myös korostaa maamme diplomaattisuutta, sillä Suomen tapaa olla liittymättä Natoon voidaan ihmetellä muissa maissa. Diskurssiin liitetyissä artikkeleissa käydään läpi myös suomalaisten mielipiteitä Nato-jäsenyydestä, jolla ehkä yritetään luoda jonkinlaista vastakkain asettelua Suomen sisällä. On hyvä, että artikkelit

nostavat erimielisyyden suomalaisten sisällä esille, vaikka jäsenyydestä päättämiseen ei tarvita välttämättä kansanäänestystä. Tämä tuo esille sen itsestäänselvyyden, että suomalaiset eivät ole homogeeninen kansa. Tämän diskurssin voi varmasti lukea myös toisella tavalla, riippuen lukijan positiosta esimerkiksi Natoon.

Konteksti on hyvä ottaa huomioon diskurssia analysoidessa. Nato-jäsenyyttä nostettiin diskurssissa isosti esille, mutta miksi? Se voi johtua joko Politico EU:n kytköksistä Amerikkaan tai Venäjän epäilyistä osallisuudesta myrkytystapaukseen keväällä 2018.

Toisessa diskurssissa, jonka nimesin ”Suomi neuvottelijana”, nousee esille Suomen rooli neuvottelijana ”idän ja lännen” välissä. Nämä aiheet nousivat pinnalle Trumpin ja Putinin Helsinki-vierailun takia, Suomen presidentinvaalien takia sekä ulkopoliittisen tilanteen takia. Ääneen artikkeleissa pääsi eniten Tasavallan presidentti Sauli Niinistö ja puolustusministerinä vuonna 2018 toiminut Jussi Niinistö.

Artikkeleista muodostuu itsenäisyyttä korostava suomalainen identiteetti, joka toisaalta on myös hyvin tärkeä asia koko Euroopan unionissa. Rauhaa rakentava EU:n kansallinen identiteetti on kirjoitettu vahvasti unionin periaatteisiin heti alkuhetkestä lähtien, ja tämä sama identiteetti toistuu myös tämän diskurssikategorian maakuvan ja identiteetin pohdinnassa.

Tämän diskurssin pohjalta Suomi nähdään itsenäisenä, rauhallisena toimijana, vaikka maailman tapahtumat lisäävät paineita esimerkiksi naapurimaa Venäjää kohtaan. Suomen historiaa ja roolia neuvottelijana korostetaan erityisesti ”Spirit of Helsinki” -artikkelissa, jossa käydään läpi historiallisia, Helsingissä tapahtuneita, neuvotteluita Venäjän ja Yhdysvaltojen välillä.

Kuten jo analyysikappaleessa (7.2.) mainitsin, tämä ja ensimmäinen diskurssi ovat pohjimmiltaan samaa diskurssia, mutta eri näkökulmista. Mielestäni tässä diskurssissa (”Suomi neuvottelijana”) näkyy enemmän kuitenkin juuri yhteensovittamisen maakuva verrattuna ensimmäisen diskurssin sotilaallisen vallan korostamiseen.

Heinäkuun 2018 Trumpin ja Putinin tapaaminen Helsingissä oli varmasti yksi eniten Suomen maakuva luoneista tapahtumista kaikkialla maailmassa. Helsingistä raportoivat useat

ulkomaalaiset mediat. Tätä tapaamista ja neuvottelijan roolia hyödyntäen, Suomi voi ehkä jatkossakin toimia juuri neuvottelijana näiden kahden maan välillä.

Kolmas diskurssi, Suomi periferiasta edelläkävijäksi, taas sisältää aineiston artikkelit, jotka nostavat esille Suomen hankkeita ilmastonmuutoksessa, politiikassa tai teknologiassa. En eritellyt jokaista aihetta omaksi diskurssiksi, sillä aineiston määrä ei olisi ehkä sallinut sitä. Jos olisin nostanut esimerkiksi teknologian tai ilmastonmuutoksen torjunnan omaksi diskurssiksi, olisi diskursseja kuvannut vain yksi artikkeli. Mielestäni ne voidaan analysoida samaksi diskurssiksi, sillä näissä artikkeleissa Politico nostaa esille suomalaisten esittämiä ideoita, jotka ovat eurooppalaisia kiinnostavia.

Tässä diskurssissa korostuu juurikin yrittämiseen ja innovatiivisuuteen pyrkivät ideat. Diskurssit antavat kuvaa siitä, että Suomi pyrkisi keskeiseksi tekijäksi Euroopan ja koko maailman mittakaavassa. Tätä diskurssia kuvaa mielestäni hyvin Peter Vesterbackan lause, jossa hän perustelee Helsingin ja Tallinnan välistä tunnelia sillä argumentilla, että Suomi ei ole nyt eikä tulevaisuudessa periferia.

Identiteetin luomisessa tämä diskurssikategoria representoi suomalaisia juuri yrittäjyyden ja innovatiivisuuden kautta. Se, että kehitämme uusia ideoita koko ajan ja pyrimme olemaan vähintäänkin mukana kaikessa meihin ja Eurooppaan liittyvässä, korostaa että haluamme olla suomalaisia, mutta myös eurooppalaisia. Jos Suomessa ei esimerkiksi pyrittäisi kehittämään ratkaisuja ilmastonmuutokseen tai taloudelliseen kasvuun, voisi ajatella, että emme halua olla mukana aktiivisesti unionin toiminnassa.

Neljäntenä diskurssina aineistosta nousi diskurssi, jonka nimesin Poliitikon keskeiset tekijät-tulevaisuudessa. Tässä diskurssissa nostetaan esille johonkin virkaan ehdolla olevat suomalaiset poliitikot. Kuitenkin artikkeleista nousee esille enemmän heidän persoonallisuus kuin politiikan tekeminen. Tämän diskurssin artikkeleissa korostetaan mielestäni paljon sitä, kuinka esiin nostettujen poliitikkojen voittomahdollisuuksiin ei uskota. Vaikka ymmärrän, että voittaminen ei ole aina ainoa syy poliitikosta kirjoittamiseen, erityisesti Alexander Stubbista kirjoitettiin huomattavasti lyhyen ajan sisällä.

Mielestäni tässä diskurssissa esiin nostetut poliitikot ovat kiinnostavia ja syy heistä kirjoittamiseen onkin juuri tämä. Heidät nostetaan esille, koska he ovat mielenkiintoisia politiikan tekijöitä, joille uumoillaan suurta roolia tulevaisuudessa, mutta ei juuri tällä hetkellä.

Voittomahdollisuuksien lisäksi artikkeleissa korostetaan paljon heidän kansalaisuuttaan. Tietenkin tämä on tärkeä tieto, mutta esimerkiksi Alexander Stubbista kirjoitetaan usein juuri tämän meriitin kautta, vaikka hän on opiskellut ja asunut useissa maissa. Suomalaisuuden korostamisella heidät halutaan sijoittaa jo valmiiksi määriteltyyn suomalaisuuden identiteetin muottiin. Heidän nostaminen näkyvästi esille voi vaikuttaa positiivisesti siihen, kuinka paljon Suomen politiikkaa seurataan. Tämä voi lisätä mielenkiintoa myös Suomea kohtaan.

Nämä artikkelit vaikuttavat myös maakuvaan esimerkiksi näyttämällä maamme eri poliittisia suuntauksia. Artikkelit myös muodostavat käsityksiä siitä, miten esimerkiksi kansanedustajaksi voi Suomessa päästä ja millaisia puolueita siellä kirjoitushetkellä on. Vaikka monipuoluejärjestelmä ei välttämättä ole erikoisuus Euroopassa, se on sitä esimerkiksi Politicon omistaman yhtiön kotimaassa, Yhdysvalloissa.

9. POHDINTA

Tutkimuksessani olen tarkastellut Suomen maakuva Politico.eu -lehden verkkosivuilla julkaistuissa Suomeen liittyvissä artikkeleissa. Olen erityisesti pohtinut, millainen Suomen maakuva vuoden 2018 julkaistujen artikkeleiden pohjalta rakentuu, miten se muodostuu ja millainen vaikutus näillä muodostuneilla maakuvilla on identiteettiin.

Jo tutkimuksen alkuvaiheessa havaitsin, että Suomesta kirjoitettiin useissa EU:n politiikkaan keskittyvissä lehdissä aika runsaasti. Se oli tietenkin positiivinen yllätys. Alussa hankaluutta aiheutti tutkimuskysymyksen tähdentäminen. Olin ajatellut aivan ensivaiheessa vertailla tiettyjä ajankohtia toisiinsa, jotta voisi muodostaa jonkinlaista kokonaiskuvaakin myös mahdollisesta maakuvan kehityksestä. Olisi ollut myös mielenkiintoista nähdä, onko mielenkiinto Suomeen vähentynyt vain lisääntynyt. Lopulta päätin kuitenkin keskittyä vain vuoden 2018 artikkeleihin. Osaksi myös sen takia, että esimerkiksi kymmenen vuotta sitten lehtien internetsivut eivät olleet vielä näin laajat kuin nykyisin ja toisekseen, monia sivuja ei ollut vielä edes perustettu. Myös lehden valinta aiheutti hieman hankaluuksia, sillä vaihtoehtoja oli. Päädyin valitsemaan Politicon artikkelit tutkielmani aineistoksi, sillä ne olivat vapaasti kaikkien saatavilla ilman maksumuuria sekä siksi, että Politicoa näyttivät lukevan lukijatutkimuksen mukaan suurin osa EU-päätäjistä. Mielestäni nämä perustelut ovat riittäviä Politicon valintaan.

Valitsemillani hakusanoilla löytyi kyseisen lehden verkkosivuilta useita artikkeleita.

Lopulliseen analyysiin kelpuutin kuitenkin vain 19 artikkelia. Nämä artikkelit valikoituivat tutkielmaani parhaiten, sillä usein jo otsikossa mainittiin Suomi tai suomalaisen henkilön nimi.

Tutkimuksessa paremman ja laajemman kokonaisuuden olisi saanut ottamalla mukaan kaikki kolmesataa artikkelia. Nyt analysoitu osuus ilmentää vain pientä osaa kokonaisuudesta ja voi hyvinkin olla, että aineistoa rajatessani jäi huomaamatta useita artikkeleita. Tämä kuitenkin olisi ollut mahdotonta ottaen huomioon, että kyseessä on pro gradu -tutkielma.

Mielestäni aineistoon valikoitui paljon toisistaan poikkeavia artikkeleita, joten arvioisin sen antavan tarpeeksi laajaa kuvaa siitä, mitä Suomesta kirjoitettiin vuonna 2018. Aineistossa oli

myös artikkeleita lähes koko vuoden 2018 ajalta, se taas luo hyvän kokonaisuuksuvan vuoden aikana käydyistä keskusteluista.

Tutkimukseni kannalta keskeinen käsite oli maakuva. Maakuvan tutkiminen osoittautui mielenkiintoiseksi. Myös tämän tutkielman ajankohtaisuus teki työstä mielekäästä ja mielenkiintoista. Suomi liittyi EU:hun 25 vuotta sitten ja toimi osan vuodesta 2019 EU:n puheenjohtajanaan. Jatkotutkimusaihe tämän tutkielman pohjalta voisi olla esimerkiksi saman ajankohdan vertailu muiden EU-maiden välillä tai esimerkiksi eri vuosien vertailu keskenään.

Maakuva ei muodostu kokonaan median esittämästä tiedosta, vaan median luoma maakuva on yksi osa, joka saattaa vaikuttaa maakuvaan. Maakuvaan vaikuttavat myös monet muut asiat, kuten kuulopuheet ja omat havainnot (Moilanen ja Rainisto 2008, 15). Median luomalla representaatiolla on kuitenkin oma tärkeä roolinsa osamaakuvan muodostumisessa.

Tutkimuksessani olen pyrkinyt juuri tuomaan esille tätä median luomaa osamaakuvaa.

Julkisuudessa käydyn keskustelun rooli yhteiskunnassa on tuoda esille yhteiskunnan asioita ja tarkastella niitä erilaisista näkökulmista. Politico toimii julkisuuden välittäjänä, keskittyen EU-politiikkaan. Politicon lukijat ovat myös itse valtapitäviä ja merkittäviä henkilöitä EU-politiikassa. Tämä kävi ilmi Burston-Marsteller 2018 tutkimuksesta. Päättäjät ovat siis itse myös lehden välittämän tiedon välittäjiä mutta myös vastaanottajia. Heidän mielipiteillään ja maakuvillaan voi olla merkitystä joidenkin päätösten kohdalla. Mahdollisimman monipuolinen kuva kaikista maista palvelee siis myös heitä. Mitä enemmän jokin tietty maa tulee tutuksi, esimerkiksi median kautta, sitä enemmän he voivat ymmärtää päätösten vaikutusta maahan. Ei siis ole pelkästään esimerkiksi Suomen etu, että maakuvamme keskittyy edellä analysoituihin aiheisiin, vaan se voi olla myös pitkällä tähtäimellä hyvä asia myös muista näkökulmista katsottuna.

Päädyin tutkielmassani valitsemaan diskurssianalyysin tutkimusmenetelmäksi, sillä minulla oli siitä jo aiempaa kokemusta. Aikaisemmista kokemuksista huolimatta, sen yhdistäminen tutkimuskysymyksiini oli aika ajoin hankalaa ja tutkimuskysymykset saattoivat unohtua

mielestäni aineistoa lukiessani. Jouduin siis muutaman kerran tarkentamaan vielä lukuprosessiani ja muistiinpanojani.

Analyysissa erottautui neljä erilaista diskurssia Suomen ja toisaalta myös suomalaisten ympärille. Esiin nousseet diskurssit korostivat Suomen itsenäisyyttä, roolia neuvotteluissa, kehitystä ja myös poliittista ilmapiiriä. Erityisesti kolmas diskurssi toi esille monipuolisesti Suomen aikeita ja edellytyksiä kehittymiseen, myös koko Euroopan mittakaavassa. Koen, että analyysivaiheessa löysin artikkeleiden välittämät keskeiset diskurssit ja niiden välittämät maakuvat.

Pyrin analyysissa myös ottamaan huomioon syy- ja seuraussuhteet sekä kontekstin ja niihin liittyvät sosiaaliset käytännöt. Nämä ovat huomionarvoisia seikkoja juuri kriittisessä diskurssianalyysissa (Fairclough 1997, 75).

Pohtiessani erityisesti diskurssien luomaa maakuvaa, tulin ajatelleeksi, että maakuvan muodostuminen voi olla kuitenkin hyvin subjektiivinen kokemus. Toisella lukijalla voi olla hyvinkin erilainen tulkinta diskurssien välittämästä maakuvasta. Kun kyseessä on kotimaani, saatan tulkita diskursseja eri tavalla kuin jostain toisesta maasta kotoisin oleva henkilö. Mielestäni kontekstin tunteminen maakuvan muodostuksessa on hyvin tärkeää. Tuntemalla esimerkiksi Suomen historiaa saa laajemman kuvan yhteiskunnastamme ja myös se vaikuttaa jo osaltaan maakuvaan. Jo olemassa olevat tiedot voivat vaikuttaa siihen, millainen positio lukijalla esimerkiksi on. Tutkimuksen tulokset voivat myös vääristyä siksi, että äidinkieleni ei ole englanti. Olen voinut positioni takia tulkita joitain lauseita väärin tai liioitellusti.

Näiden neljän diskurssien luomat maakuvat Suomesta ovat monipuolisia. Politicon artikkeleissa vuonna 2018 nousee esille useat eri Suomea ja suomalaisuutta kuvaavat diskurssit. Suomi näyttäytyy aktiivisena tekijänä diskursseissa, joka taas korostaa Suomen roolia entisestään. Suomi nousee esille useaan eri otteeseen, mutta vaihtelevilla tavoilla. On myös hyvä todeta, että Suomen maakuvaa muokataan useamman kuin yhden ihmisen toimesta. Artikkeleissa nousee esille useat eri henkilöt, eikä vain yksi, joka puhuu suomalaisten suulla. Monipuolisuudesta kertoo myös se, että suomalaisuus tulee esille myös muiden kuin Suomessa asuvien suomalaisten kautta. Tästä esimerkkiä näyttää eniten Alexander Stubb.

Mielestäni on myös positiivista, että Suomi näyttää olevan ajan hermolla ja ottavan kantaa ajankohtaisiin asioihin Euroopassa. Mieleeni nousee kuitenkin muutamia asioita, joita voisi kehittää Suomen maakuvan laajentamiseksi. Ensinnäkin esille nousee tai nostetaan miehiä. Poikkeuksena tästä on Huhtasaaresta ja populismista kertova artikkeli, jossa esille nostetaan Huhtasaaren lisäksi muutamia tutkijoita, jotka ovat nimien perusteella naisia. Aineisto koostuu muilta osin hyvin paljon suomalaisten miesten esittämiin ideoihin, ajatuksiin ja haastatteluihin. En väitä, että ei olisi perusteltua haastatella näitä henkilöitä, onhan heillä tärkeä osa Suomen/Euroopan/muun maailman politiikassa, mutta aineiston miehisyys voi kuitenkin ihmetyttää. Tällä maskuliinisuudella voi olla myös osansa maakuvan muodostumisessa.

Toinen asia, joka jäi maakuvan analyysistä pois, oli erityisesti saamelaisten poissaolo arktista aluetta käsittelevässä artikkelissa. Heidät sivuutettiin muutamalla lauseella, vaikka heidän rooli Jäämeren radan kehittämisessä pitäisi olla tärkeä. Minusta tämäkin on seikka, joka vaikuttaa osaltaan maakuvaan, se että saamelaisia ei huomioitu, voi myös kertoa Suomessa vallitsevista mielipiteistä.

Tutkimukseni alkusysäyksenä toiminut Eurooppatiedotuksen kirja Reunalla vai ytimeessä (Raunio ja Saari, 2017) antaa myös hyvän kysymyksen tulosten pohdintaan. Sijoittuuko Suomi aineiston perustella Euroopan unionin reunalle vai ytimeen? Aineiston pohjalta voi sanoa, että ainakin jos olemme reunalla, meillä on kova kiire ja halu ytimeen.

LÄHDELUETTELO

Anderson, B. (1991). *Imagined communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London: Verso.

Arktinen keskus, perustietoa arktisesta alueesta. 2019. Internet-sivu <https://www.arcticcentre.org/FI/arktinenalue#> . Luettu 2.10.2019

Burson-Marsteller 2018 EU Media Survey. Julkaistu 26. kesäkuuta 2018. Comres. Tulokset saatavissa osoitteessa <https://www.comresglobal.com/polls/burson-marsteller-media-consumption-survey-2018/>. Luettu 1.2.2019

Fairclough, Norman (1997). *Miten media puhuu. Vastapaino*. Tampere.

Fairclough, Norman (2003). *Analyzing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. Routledge

FPB, Finland Promotion Board (2010) Maabrändiraportti. Saatavissa osoitteessa <https://toolbox.finland.fi/strategy-research/maabrandiraportti/>. Luettu 30.9.2019

Finto (2010). Suomalainen asiasanasto- ja ontologiapalvelu. Julkiso-käsite. Saatavissa osoitteessa <https://finto.fi/yse/fi/page/Y314704>. Luettu 6.10.2019

El-Agraa, Ai. M (2011). *The European Unionin: Economics and Policies*. Cambridge University Press. Ninth Edition.

Eurobarometri(syksy 2018). Euroopan parlamentin lehdistötiedote. Saatavilla http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6896_fi.htm. Luettu 5.4.2019.

Euroopan parlamentti (2006). Valkoinen kirja. Eurooppalaisesta viestintäpolitiikasta. http://europa.eu/documents/comm/white_papers/pdf/com2006_35_fi.pdf. Luettu 1.3.2019

Euroopan unionin neuvosto. *Euroopan unionin virallinen lehti*. NEUVOSTON PÄÄTÖS, tehty 1 päivänä tammikuuta 2007, neuvoston puheenjohtajuuden määrätymisjärjestyksestä (pdf) (2007/5/EY, Euratom) Bryssel. Luettu 1.3.2019.

Eurooppatiedotus (24.4.2018). Suomen kolmas EU-puheenjohtajakausi osuu EU:n taitekohtaan. Saatavilla <https://eurooppatiedotus.fi/2018/04/24/suomen-kolmas-eu-puheenjohtajakausi-osuu-eun-taitekohtaan/> . Luettu 22.10.2019.

Hall, Stuart (1997). Representation: Cultural representations and signifying practices. Sage Publications Ltd. London.

Heikkilä, Heikki ja Kunelius Risto (2008). Ambivalent ambassadors and realistic reporters. The calling of cosmopolitanism and the seduction of the secular in EU journalism. SAGE Publication. Journalism voi. 9 (4): 377-397

HS 2019 Suomi mainittu. Aiheeseen liitetyt artikkelit luettavissa: <https://www.hs.fi/aihe/suomi-mainittu/> Luettu 8.10.2019.

Hooghe, Marc ja Verhaegen, Soetkin (2017). The effect of political trust and trust in European citizens on European identity. European Political Science Review(2017), 9:2, 161-181.

Jokinen, Arja ja Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero (2018). Diskurssianalyysi. Teoriat, peruskäsitteet ja käyttö. Vastapaino.

Kaitainen, Mikko (2016) Etäinen ja epädemokraattinen. Euroopan unionin identiteetti Suomen julkisessa tilassa. Pro gradu -tutkielma. Valtio-oppi. Turun yliopisto.

Kangasluoma, Elina ja Kangasluoma, Anneli (2003). Suomi Päätöksentekijänä Euroopan unionissa vuosina 1994 ja 2000. Pro gradu -tutkielma. Suomen kieli ja yhteiskuntapolitiikka. Jyväskylän yliopisto.

Niemi, Mari K & Houni, Topi (toim.) (2018): Media ja populismi. Työkaluja kriittiseen journalismiin. Vastapaino, Tampere.

Ojanen, Laura: Metsästä maailmalle. Suomi-kuva Ranskan valtakunnallisten päivälehtien verkkolehdissä. Pro gradu -tutkielma. Tampereen Yliopisto, Tiedotusoppi.

Politico 2019. About Us. Saatavissa <https://www.politico.eu/about-us/>. Luettu 5.4.2019.

Pekkarinen, Elina ja Myllyniemi, Sami (toim.) (2018) Vaikutusvaltaa Euroopan laidalla. Nuorisobarometri 2018. Saatavilla pdf https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2019/03/NB_2018_web.pdf Luettu 5.4.2019

Pietilä, Veikko ja julkisuuspiiri (2010). Julkisot, yleisö ja media. Suomennoksia ja kirjoituksia julkisista vuorovaikutus- ja toimintamuodoista. Tampereen yliopistopaino. Tampere.

Moilanen, Teemu ja Rainisto, Seppo (2008). Suomen maabrändin rakentaminen. Helsinki: Finland .Promotion Board.

Raunio, Tapio & Saari, Juho (toim. 2017). Reunalla vai ytimessä Suomen EU-politiikan muutos ja jatkuvuus Eurooppatiedotus.

Rautajoki, Hanna (2014). Kasvokkain julkison kanssa: vastaanottajan multimodaalinen muotoilu televisiokeskustelun aloituksissa. Artikkel. Media & Viestintä 37 (2014): 3. 56-74.

Rekker (2018). Growing up in a globalized society. Why younger generations are more positive about the European Union. *YOUNG* 26 (4S), 56S–76S.

Talbot, Mary (2007). Media Discourse. Representaion and Interaction. Edinburgh University Press. E-kirja.

Valaskivi, Katja (2016). Cool Nations: Media and the Social Imaginary of the Branded Country. Routledge, New York. E-kirja.

Väliverronen, Esa (toim.) (2009). Journalismi murroksessa. Gaudeamus. Helsinki.

Wodak, Ruth (2009). The discursive construction of national identity. Edinburgh University Press. E-kirja.

Yle 23.9.2019. Greta Thunberg läksytti maailman johtajia, Sauli Niinistö lupasi Suomen johtavan esimerkin avulla – Yle seurasi New Yorkin ilmastokokousta. Saatavissa <https://yle.fi/uutiset/3-10984093>. Luettu 2.10.2019.

Liite: Aineisto

Kaikki artikkelit luettu ja tulostettu 21.1.2019.

Finland's Marine Le Pen. Julkaisupäivämäärä: 26.1.2018. Saatavilla:
<https://www.politico.eu/article/laura-huhtasaari-president-election-finland-marine-le-pen/>

Niinistö declares victory in Finnish presidential vote. Julkaisupäivämäärä: 28.1.2018.
Saatavilla: <https://www.politico.eu/article/niinisto-declares-victory-in-finnish-presidential-vote/>

Finland's race for Arctic riches. Julkaisupäivämäärä: 28.3.2018. Saatavilla:
<https://www.politico.eu/article/finlands-race-for-arctic-riches-resources-shipping-lanes-high-north/>

Russia's anxious northern neighbors toughen up. Julkaisupäivämäärä: 9.4.2018 Saatavilla:
<https://www.politico.eu/article/russia-anxious-northern-neighbors-toughen-up-nordic-baltic-military-defense-us-donald-trump-vladimir-putin/>

Jyrki Katainen won't run for Commission president. Julkaisupäivämäärä: 27.6.2018.
Saatavilla: <https://www.politico.eu/article/jyrki-katainen-european-election-2019-wont-run-for-commission-president/>

Trump to meet Putin in Helsinki on July 16. Julkaisupäivämäärä: 28.6.2018. Saatavilla:
<https://www.politico.com/story/2018/06/28/trump-putin-meeting-helsinki-680635>

"Spirit of Helsinki" awakes to host Trump and Putin. Julkaisupäivämäärä: 13.7.2018.
Saatavilla: <https://www.politico.eu/article/donald-trump-vladimir-putin-helsinki-summit/>

Alexander Stubb launches bid to be next Commission president. Julkaisupäivämäärä:
2.10.2018. Saatavilla: <https://www.politico.eu/article/former-finnish-prime-minister-alexander-stubb-launches-bid-to-be-next-commission-president/>

Alex Stubb's endurance run. Julkaisupäivämäärä: 3.10.2018. Saatavilla:
<https://www.politico.eu/article/alex-stubb-european-commission-president-bid-endurance-run-spitzenkandidat/>

Alexander Stubb fires campaign starting gun. Julkaisupäivämäärä: 17.10.2018. Saatavilla:
<https://www.politico.eu/article/alexander-stubb-fires-campaign-starting-gun-president-european-commission-spitzenkandidat/>

Europe's conservative (non) choice. Julkaisupäivämäärä: 24.10.2018. Saatavilla: <https://www.politico.eu/article/europes-conservative-non-choice-spitzenkandidat-manfred-weber-alexander-stubb-epp/>

Europe's AI ethics chief: No rules yet, please. Julkaisupäivämäärä: 30.10.2018. Saatavilla: <https://www.politico.eu/article/pekka-ala-pietila-artificial-intelligence-europe-shouldnt-rush-to-regulate-ai-says-top-ethics-adviser/>

Alex Stubb's campaign in vain. Julkaisupäivämäärä: 5.11.2018. Saatavilla: <https://www.politico.eu/article/alexander-stubb-epp-spitzenkandidat-campaign-in-vain/>

Road to victory for European conservatives' chosen one. Julkaisupäivämäärä: 7.11.2018. Saatavilla: <https://www.politico.eu/article/european-parliament-center-right-spitzenkandidat-epp-congress-helsinki-road-to-victory-for-european-conservatives-chosen-one/>

Winners and losers from conservatives' Helsinki lovefest. Julkaisupäivämäärä: 8.11.2018. Saatavilla: <https://www.politico.eu/article/winners-and-losers-from-conservatives-helsinki-lovefest/>

Finnish president denies ever discussing "raking" with Trump. Julkaisupäivämäärä: 18.11.2018. Saatavilla: <https://www.politico.eu/article/finnish-president-denies-ever-discussing-raking-with-trump/>

Finnish leader targets Trump and Putin in climate-change drive. Julkaisupäivämäärä: 21.11.2018. Saatavilla: <https://www.politico.eu/article/sauli-niinisto-black-carbon-finnish-leader-targets-donald-trump-and-vladimir-putin-in-climate-change-drive/>

Peter Vesterbacka- Politico 28 class of 2019. Ei julkaisupäivämäärää. Saatavilla: <https://www.politico.eu/list/politico-28-class-of-2019-the-ranking/peter-vesterbacka/>

Jussi Halla-aho- The 20 MEPs who matter, for wrong reasons. Ei julkaisupäivämäärää. Saatavilla: <https://www.politico.eu/list/20-meps-2018-who-matter-for-the-wrong-reasons/jussi-halla-aho/>